

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Lucie Fejklová

OBNOVA ŘÍZENÍ

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D.

Katedra: trestního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 11.12.2011

„Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.“

V Praze dne 11.12.2011

Lucie Fejklová

„Ráda bych poděkovala panu Doc. JUDr. Tomáši Gřivnovi, Ph.D., vedoucímu mé diplomové práce, za odborné rady a pomoc při zpracování této práce.“

V Praze dne 11.12.2011

Lucie Fejklová

OSNOVA

Úvod.....	7
1 Mimořádné opravné prostředky	9
1.1 Mimořádné opravné prostředky	9
2 Historický vývoj obnovy řízení.....	12
2.1 Historický vývoj do 16. století.....	12
2.1.1 Počátek opravných prostředků.....	12
2.2 Historický vývoj od 17. století do roku 1948.....	13
2.2.1 Opravné prostředky	13
2.2.2 Počátky vývoje obnovy řízení	14
2.3 Historický vývoj v socialistickém Československu.....	16
2.3.1 Zákon č. 87/1950 Sb.....	16
2.3.2 Zákon č. 64/1956 Sb.....	17
3 Obnova řízení	19
3.1 Předmět obnovy řízení	19
3.1.1 Rozsudek.....	22
3.1.1.1 Trestní příkaz.....	22
3.1.2 Usnesení o zastavení trestního stíhání	23
3.2 Důvody obnovy řízení.....	23
3.2.1 Důvody obnovy řízení obecně.....	23
3.2.2 Nové důkazy a skutečnosti orgánu činnému v trestním řízení dříve neznámé	25
3.2.3 Trestný čin některého orgánu činného v trestním řízení	28
3.2.4 Nález Ústavního soudu, kterým byl zrušen právní předpis nebo jeho část	28
3.3 Osoby oprávněné podat návrh na obnovu řízení.....	29
3.3.1 Podání návrhu ve prospěch obviněného	30
3.3.1.1 Beneficium cohaesionis	31
3.3.2 Podání návrhu v neprospěch obviněného	32
3.3.3 Zpětvzetí návrhu na povolení obnovy řízení	32
3.3.4 Oznamovací povinnost soudů a jiných státních orgánů	32
4 Řízení o návrhu na povolení obnovy.....	34
4.1 Soud příslušný k rozhodování o návrhu na obnovu	34
4.2 Formální a obsahové náležitosti návrhu.....	36
4.3 Projednání návrhu na povolení obnovy.....	37
4.4 Rozhodnutí o návrhu na obnovu řízení	39
4.4.1 Zamítnutí návrhu na obnovu.....	39
4.4.1.1 Zamítnutí návrhu na povolení obnovy z důvodu podání osobou neoprávněnou.....	40
4.4.1.2 Zamítnutí návrhu na povolení obnovy z důvodu směřujícího proti rozhodnutí, proti němuž není obnova přípustná	40
4.4.1.3 Zamítnutí návrhu na povolení obnovy, jehož obnova je vyloučena....	41
4.4.1.4 Zamítnutí návrhu na povolení obnovy, který není důvodný.....	42

4.4.1.5	Zamítnutí návrhu na povolení obnovy v důsledku rozdělení Československa.....	44
4.4.2	Povolení obnovy řízení.....	44
4.5	Stížnost proti rozhodnutí o návrhu na povolení obnovy.....	47
5	Řízení po povolení obnovy řízení.....	49
5.1	Rozhodnutí o vazbě a o stanovení trestu za trestné činy obnovou nedotčené.....	50
5.1.1	Rozhodnutí o vazbě.....	50
5.1.2	Rozhodnutí o přiměřeném trestu za zbývající trestné činy.....	51
5.2	Vlastní obnovené řízení.....	51
5.3	Důsledky povolení obnovy řízení jen ve prospěch obviněného.....	52
5.4	Náklady řízení.....	54
	Závěr.....	55
	Seznam zkratk.....	57
	Použitá literatura.....	58
	Přílohy.....	61
	Vzory podání obhájce.....	61
	Vzory rozhodnutí soudu.....	65
	Resumé.....	75
	Abstract.....	76
	Název práce v českém jazyce.....	77
	Klíčová slova v českém jazyce.....	77
	Název práce v anglickém jazyce.....	77
	Klíčová slova v anglickém jazyce.....	77

*„Kdo rychle odsuzuje,
není dalek toho,
aby odsoudil rád.“*

Publilius Syrus (1. století př. n. l.)

Úvod

Obnova řízení patří k jednomu z opravných prostředků trestního práva. Opravné prostředky dělíme na řádné a mimořádné. Mezi mimořádné opravné prostředky kromě obnovy řízení řadíme dále dovolání a stížnost pro porušení zákona. Do řádných opravných prostředků patří odvolání, stížnost a odpor. Všeobecným účelem opravných prostředků je zjištění materiální pravdy a zájem na ochraně před nesprávnými rozhodnutími.

Účelem této práce není popsat opravné prostředky souhrnně v českém právním řádu, ale vybrala jsem si pouze jeden mimořádný opravný prostředek, kterým je obnova řízení.

Důvodů pro zvolení daného tématu bylo více. Na jedné straně to byl můj zájem o trestní právo jako takové, na straně druhé osobní zkušenost v pracovním prostředí, kde jsem po bližším zkoumání obnovy řízení nabyla dojmu, že tento institut mimořádného opravného prostředku je podrobně upraven v trestním řádu, což na mě při studiu trestního práva zapůsobilo, ale s jeho následným využitím v praxi jsem mnoho shodných rysů neshledala.

Po objevení tohoto nesouladu teorie s praxí, jsem se rozhodla pro volbu daného tématu, abych měla možnost se s obnovou řízení více seznámit a hlouběji prozkoumat tento právní koncept. Cílem mé práce je podrobněji popsat důvody a možnosti podání návrhu na obnovu řízení.

První kapitola této diplomové práce se bude zabývat mimořádnými opravnými prostředky v jejich obecné podobě, čímž si dávám za cíl uvést mimořádné opravné prostředky v systému opravných prostředků.

Ve druhé kapitole zmíním historický vývoj obnovy řízení, jehož počátky sahají do období feudalismu a postupem času se začaly členit na řádné a mimořádné. Obnova řízení byla poprvé právně zakotvena v rakouském trestním zákoníku z roku 1873.

Třetí, čtvrtá a pátá kapitola budou věnovány současné právní úpravě obnovy řízení. Ve třetí kapitole vymezím předmět a důvody obnovy řízení a osoby, které jsou oprávněny podat návrh na obnovu řízení. Další kapitola bude upravovat řízení o návrhu

na povolení obnovy řízení, soudní příslušnost, náležitosti návrhu a následné rozhodnutí o něm. V poslední kapitole se zaměřím na řízení po povolení obnovy řízení.

1 Mimořádné opravné prostředky

1.1 Mimořádné opravné prostředky

Základním předpokladem stability pravomocných rozhodnutí v trestním řízení je jejich nezměnitelnost; v trestním řízení však nelze vyloučit závažné pochybení, které by mělo za následek nesprávné a nespravedlivé rozhodnutí. Vady mohou být ve zjištění skutkových okolností nebo v nesprávné aplikaci právních norem orgány činnými v trestním řízení. Opravné prostředky se dělí na řádné a mimořádné. Opravné prostředky mají zejména odstraňovat a napravit omyly a chyby, které se vyskytly v průběhu řízení, slouží tedy k přezkumu a nápravě právních i skutkových vad.

Z tohoto důvodu zákon připouští prolomení právní moci rozhodnutí ve věcech trestních mimořádnými opravnými prostředky, o kterých rozhoduje soud. Mezi mimořádné opravné prostředky patří dovolání, stížnost pro porušení zákona a obnova řízení.¹ K těmto zásahům do právní jistoty by mělo docházet zcela výjimečně, neboť prolamují institut právní moci rozhodnutí. Mimořádné opravné prostředky se povolují jen z velmi závažného důvodu. V našem trestním řádu tedy nalézáme relativní, nikoli absolutní nezměnitelnost rozhodnutí.

Použití mimořádných opravných prostředků je omezeno výčtem mimořádných opravných prostředků, okruhem rozhodnutí, která mohou být napadena, okruhem osob oprávněných podat mimořádný opravný prostředek, lhůtou, v níž je nutné opravný prostředek podat, výčtem vad a pochybení, které je možné prostřednictvím jednotlivých mimořádných prostředků namítat a zvláštními formálními požadavky na podání, jehož obsahem je mimořádný opravný prostředek.

Hlavním důvodem právní úpravy mimořádných opravných prostředků je úvaha o možné nesprávnosti jakéhokoliv rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení, které může být nesprávné i z objektivního hlediska, kdy vzhledem ke složitosti a ke komplikovanosti skutkových a právních otázek dochází k chybám a nedostatkům,

1: JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 1. vydání. Praha : Leges, 2010. s. 593.

kteřé pak ovlivňují správnost rozhodnutí. Mimořádné opravné prostředky slouží k odstraňování zásadních pochybení poté, co již nabylo právní moci.²

Opravné řízení spočívá v přezkoumávání rozhodnutí (Přezkoumávání rozhodnutí je činnost orgánů činných v trestním řízení spočívající v prověření a v posouzení rozhodnutí, které učinily jiné, zpravidla nižší orgány.³) v trestních věcech z hlediska jejich zákonnosti, důvodnosti a správnosti předešlého řízení. Podstata opravného řízení směřuje k prověření zjištěného skutkového stavu a jeho právního posouzení, nevytváří se zde nová skutková jistění.

„Obecný význam přezkoumávání rozhodnutí spočívá:

- *ve zvýšení možnosti nalezení skutkového stavu věci a správného právního orgánu posouzení cestou prověření předchozích postupů a závěrů jiných orgánů činných v trestním řízení,*
- *ve zvýšení záruky zákonnosti rozhodování, a vůbec v celkové činnosti orgánů činných v trestním řízení,*
- *v odstranění chyb a nedostatků konkrétního rozhodnutí v konkrétní trestní věci.“⁴*

V každém konkrétním případě je nutné posoudit význam uvedených zájmů, aby se do právní moci zasahovalo skutečně jen v nezbytných případech, narušuje se tím totiž i obecná autorita soudní moci. Tomu odpovídá i omezený okruh osob oprávněných podat mimořádný opravný prostředek, taxativně vymezené důvody podání a podmínky pro jeho rozhodnutí v neprospěch obviněného. Prolomení právní moci rozhodnutí závažným způsobem narušuje princip právní jistoty. Je tedy důležité posoudit, zda v daném případě převyšuje zájem na právní jistotě účastníků řízení a stabilitě řízení, nebo na nápravě vad. Právní moc rozlišujeme na materiální (závaznost) a formální (nezměnitelnost).

2. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 3.
3. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 3.
4. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 4.

Mimořádné opravné prostředky jsou výjimkou ze zásady ne bis in idem, ta je formulována v čl. 40 odst. 6 LZPS, který stanoví, že nikdo nemůže být trestně stíhán za čin, pro který byl již pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby. Tato zásada výslovně nevylučuje uplatnění mimořádných opravných prostředků.

2 Historický vývoj obnovy řízení

2.1 Historický vývoj do 16. století

2.1.1 Počátek opravných prostředků

V období feudalismu nebylo trestní a civilní řízení rozlišováno, ani se opravné prostředky nerozlišovaly na řádné a mimořádné. Proto se budu v úvodní části historického vývoje zabývat opravnými prostředky obecně. Jejich členění přichází až později. V období raně feudálního státu byla soudní moc vykonávána knížecím soudem, který měl své oprávnění odvozené od svrchovaného oprávnění panovníka. Kníže tedy mohl změnit rozhodnutí soudu, požádala-li ho dotčená strana. Tento „opravný“ prostředek spíše než na právní závaznosti závisel na momentální politické situaci, nebyla zaručena žádná revize soudního rozhodnutí, odvolání nebo stížnost. Tehdejší proces byl založen na soukromé iniciativě. V právu městském se v době feudální rozdrobenosti prosazuje již možnost napadnout rozsudek odvoláním, řízení ale bylo velmi drahé a bylo spojeno se značnými formalitami. Ve stavovské době vykonávala soudcovskou moc šlechta. Koncem 14. století bylo zakotveno právo vypovědět poslušnost panovníkovi a v Českých zemích se stal nejvyšším soudním tribunálem pro šlechtu zemský soud. Král neměl pravomoc změnit rozhodnutí tohoto soudu. Byla tu možnost napadnutí soudců pro nesprávný výrok, a to mělo za následek samostatný proces mezi hanobitelem a napadeným soudcem, v němž bychom mohli spatřit počátky mimořádných opravných prostředků, protože tento návrh měl za následek oddělený a samostatný proces, ve kterém se přezkoumávalo rozhodnutí soudců po nabytí právní moci. Když se podařilo usvědčit soudce z nesprávnosti výroku, byl soudní výrok revidován. V době stavovské byla v právu městském možnost podat odvolání. Byly zde dvě oblasti práva – první, právo norimberské, kde odvolacím soudem byl soud Starého Města Pražského, a druhá, právo magdeburské, kde působil soud litoměřický, který se ve sporných oblastech obracel se žádostí o právní naučení ke stolici magdeburské. Ve stavovské době se právní naučení stalo odvolacím rozhodnutím, kterým byl rozsudek

soudu první instance změněn nebo potvrzen. Roku 1548 zřídil Ferdinand I. apelační soud, který byl zpočátku vybudován jako všeobecná odvolací instance pro městské a vrchnostenské soudy v Čechách. Ten se v 17. století rozšířil i na soudy na Moravě a ve Slezsku. Proti zemskému soudu nebylo stále odvolání možné. Apelační soud byl orgánem složeným ze soudců z povolání a s prezidentem v čele. Rozhodoval jak o otázkách dílčích, tak i o otázkách viny a trestu, měl pravomoc rozsudek nebo jiné rozhodnutí zrušit, nebo ho potvrdit a mohl ho i sám změnit. I v tuto dobu byla stále možnost požádat o revizi přímo panovníka, ale až po nález apelačního soudu, když byl odvolatel s rozhodnutím nespokojen.⁵

2.2 Historický vývoj od 17. století do roku 1948

2.2.1 Opravné prostředky

V 17. století byly opravné prostředky zavedeny všeobecně, a tak byla uplatněna možnost vyvolat nové řízení a rozhodnutí soudu vyšší instance v případě, že byla jedna ze stran s výrokem nespokojena. Obnovené zřízení zemské jako prostředek nápravy vadných rozhodnutí, kterým strany napadaly zmatečnost či neplatnost rozsudku. Rozhodování bylo v moci české dvorské kanceláře. Roku 1707 byla připuštěna apelace v josefínském hrdelním řádu, nazývala se provokace, kterou se mohl odsouzený (nebo kterákoliv další strana) odvolat proti odsuzujícímu rozsudku od všech nižších soudů k soudu apelačnímu. Marie Terezie nahradila v hrdelním řádu odvolání rekurzem k panovníkovi a žádost o milost byla spojena s odvoláním. Roku 1753 byl v Brně zřízen apelační soud, který postupem času získal všeobecnou pravomoc. Další etapou byl vytvořen Nejvyšší soudní úřad ve Vídni, jenž měl funkci nejvyššího kasačního dvora a který měl moc rušit výroky nižších soudů. V 18. století bylo trestní soudnictví odděleno od civilního a roku 1788, za Josefa II. byl vydán trestní řád. Rakouské trestní právo se dále vyvíjelo trestním řádem z roku 1873, kde byla opravným prostředkům věnována

5. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 36–38.

velká pozornost a kde již lze nalézt jejich klasické dělení na řádné a mimořádné. Mezi mimořádnými opravnými prostředky byla i obnova řízení.⁶

2.2.2 Počátky vývoje obnovy řízení

Jak jsem již předeslala v minulé kapitole, rakouský trestní zákoník z roku 1873 dělil opravné prostředky na řádné a mimořádné a mezi mimořádnými poprvé nalezneme obnovu řízení. Dalším trestním řádem, který upravoval návrh na obnovu řízení, byl Glaserův trestní řád č.119/1873, ř. z., který směřoval proti skutkovým okolnostem případu, právní vady ale nenapadal. Tento zákon obsahoval Hlavu XVIII., která byla nazvána „O hlavním přelíčení před sborovými soudy prvé stolice a o opravných prostředcích proti jejich rozsudkům“. Obnova řízení byla jediným mimořádným opravným prostředkem a byla obsažena v Hlavě XX.⁷

„Tento řád rozeznával:

- 1. obnovu v prospěch obžalovaného a*
- 2. obnovu v neprospěch obžalovaného (obviněného).*

Ad. 1. Pravomocně odsouzený mohl i po výkonu trestu podávat návrh na obnovu řízení:

- prokázalo-li se, že jeho odsouzení bylo způsobeno paděláním listiny nebo křivým svědectvím nebo podplácením nebo nějakým jiným trestným činem třetí osoby (tedy nikoli odsouzeného),*
- uvedl-li nové skutečnosti nebo důkazní prostředky (tj. v dřívějším hlavním přelíčení neuvedené, byť navrhovateli i známé), jež samy o sobě nebo ve spojení s důkazy dříve provedenými se jevíly způsobilými odůvodnit jeho zproštění nebo odsouzení pro nějaký trestný čin, jenž spadá pod mírnější trestní zákon, nebo*
- byly-li odsouzeny pro tentýž čin dvě nebo více osob různými nálezy a bylo-li při srovnání těchto nálezů, jakož i skutečností, jež jsou jim podkladem, nutně míti za to, že některá z těchto osob nebo několik z nich jsou nevinny.*

6. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 38.
7. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 40.

Ad. 2. V neprospěch obžalovaného (obviněného) bylo možno žádat obnovu řízení jen:

- *bylo-li řízení proti němu skončeno zastavením, zamítnutím obžaloby nebo upuštěním od ní,*
- *byl-li pravomocným rozsudkem osvobozen, anebo*
- *byl-li odsouzen podle mírnějšího zákona trestního, než podle kterého správně měl být odsouzen.*⁸

Návrh na obnovu mohli podat státní zástupce nebo soukromý žalobce, avšak pouze za předpokladu, že nebyl trestný čin již promlčen a za předpokladu, že se objevily nové důkazní prostředky způsobivé k usvědčení obviněného. Iniciativa v zahájení řízení byla možná i ze strany soudu. Pokud byl obviněný rozsudkem osvobozen, návrh v jeho neprospěch bylo možné podat, pokud jeho trestnost nezanikla promlčením a podle § 355 zákona č. 119/1873, ř. z., „*pokud nálezn byl způsoben paděláním listiny nebo křivým svědectvím, podplacením nebo jiným trestným činem obžalovaného nebo třetí osoby, nebo když se obžalovaný později před soudem nebo mimo soud dozná k činu jemu přičitatelnému nebo když vyjdou najevo nové skutečnosti nebo důkazní prostředky, které se samy o sobě nebo ve spojení s důkazy dříve provedenými jeví způsobilými odůvodniti usvědčení obžalovaného*“. Pravomocně odsouzený mohl podat návrh, když prokázal, že odsouzení bylo zapříčiněno paděláním listiny, křivým svědectvím nebo podplácením nebo nějakým jiným trestným činem třetí osoby. Návrh projednával sborový soud první stolice, který rozhodoval v senátu složeném ze čtyř soudců usnesením, proti kterému byla přípustná stížnost, a to ke sborovému soudu druhé stolice. Když obnovu povolil, rušil dřívější rozsudek, který se týkal trestného činu, pro který povolil obnovu. Věc vstupovala do obnoveného řízení, které se dělilo na přípravné řízení a hlavní přelíčení. V řízení ve prospěch obviněného mu nebylo možné uložit těžší trest, soud také mohl za souhlasu státního zástupce vynést ihned rozsudek, kterým došlo k osvobození obviněného nebo k zmírnění trestní sazby (obviněný mohl také požádat o uveřejnění rozhodnutí). Zákon upravoval ještě dva speciální druhy obnovy řízení, a to mimořádnou obnovu řízení a obnovu řízení po rozhodnutí o zmateční stížnosti pro porušení zákona. V obou případech byly vymezeny zvláštní výjimečné okolnosti pro povolení a vždy ve prospěch osoby odsouzené pro

8. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 40–41.

zločin nebo přečin (o čemž rozhodoval Nejvyšší soud, který mohl při jednomyslném výroku a za souhlasu prokurátora ihned vynést nový rozsudek).⁹

Mimořádné opravné prostředky byly upraveny také v zákoně č. 131/1912, ř. z., o vojenském řádu, obnovu řízení zakotvoval v Hlavě XXI v § 386 až 402. K nařízení obnovy byly příslušné vojenské soudy za předpokladu, že nebyly naplněny důvody příslušnosti k občanským trestním soudům, nebo se vojenské soudy použily, pokud byly pro obviněného mírnější (§ 386 odst. 2 vojenského trestního řádu).

2.3 Historický vývoj v socialistickém Československu

2.3.1 Zákon č. 87/1950 Sb.

Trestní řád civilní i vojenský byly zrušeny zákonem č. 87/1950, o trestním řízení soudním (trestní řád). Ten sjednotil jednak úpravu pro běžné občany a pro vojáky, ale i úpravu rakouskou a uherskou. V trestním byly vymezeny mimořádné opravné prostředky – v Hlavě VI. „Změna pravomocného rozhodnutí“ byla v § 220–225 upravena obnova. Podmínky pro obnovu nastaly tehdy, jestliže vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které mohly odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo trestu, nebo jestliže se prokurátor nebo soudce v původním řízení dopustil trestného porušení úřední povinnosti, které mohlo mít vliv na rozhodnutí. Obnova byla možná, když řízení skončilo pravomocným rozsudkem nebo rozhodnutím soudu o zastavení. V neprospěch obviněného mohl podat návrh na obnovu řízení prokurátor, ve prospěch obviněného mohli kromě obviněného podat návrh i příbuzný v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec nebo manžel. Jediná překážka podání v neprospěch byl zánik trestnosti činu. O návrhu na povolení obnovy řízení rozhodoval soud prvního stupně, na návrh prokurátora mohl rozhodnout o návrhu státní soud. Soud návrh buď zamítnul, nebo obnovu řízení povolil a zrušil původní rozhodnutí v rozsahu, v jakém bylo podání návrhu důvodné. Z předchozí úpravy zůstalo, že obviněnému nemohl být uložen přísnější trest, než byl původně určen.

9. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 41–42.

2.3.2 Zákon č. 64/1956 Sb.

Další trestní řád, který upravoval mimořádné opravné prostředky, byl zákon č. 64/1956 Sb., u něhož byla obnova řízení v Hlavě XVI. Obnova byla při skončení řízení pravomocným rozsudkem nebo pravomocným usnesením soudu o zastavení trestního stíhání nebo usnesením prokurátora o zastavení trestního stíhání.

„V ustanovení § 300 odst. 2 písm. a) byly obsaženy případy, kdy na základě nových skutečností nebo důkazů bylo povoleno jinak rozhodnout:

- *o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody,*
- *o tom, zda zažalovaným skutkem byla ohrožena vážnost a čest hodnosti důstojníka ozbrojeného sboru,*
- *nebo vzhledem k těmto novým skutečnostem by původně uložený trest byl v očividném nepoměru k stupni nebezpečnosti činu pro společnost.“¹⁰*

Pouze prokurátor mohl podat návrh na obnovu řízení v neprospěch obviněného. V jeho prospěch pak kromě prokurátora mohli podat návrh příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenec, osvojitel, manžel a druh. Žádost na obnovu řízení v neprospěch obviněného zanikla promlčením trestního stíhání, smrtí obviněného nebo rozhodnutím prezidenta, který nařídil, aby se v trestním stíhání nepokračovalo. O obnově řízení rozhodoval soud, jenž rozhodl v prvním stupni, proti rozhodnutí byla přípustná stížnost. Oproti předešlému zákonu byla rozšířena možnost podat návrh i na věci, které byly zastaveny usnesením prokurátora a když o návrhu rozhodoval soud, který byl příslušný rozhodovat o žalobě. Bylo také možné podat návrh na obnovu řízení proti výroku o přiznaném nároku na náhradu škody. I důvody pro povolení obnovy řízení byly obdobné jako v předchozím trestním řádu. Dále oproti trestnímu řádu z roku 1950 byla omezena možnost obnovy řízení do výroku o trestu (nové důkazy nebo skutečnosti musely být takové kvality, aby mohly podání obžaloby odůvodnit).¹¹

10. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 45.

11. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 43–46.

Tento vývoj byl pak postupně pozměňován a doplňován dodnes platným zákonem č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

3 Obnova řízení

3.1 Předmět obnovy řízení

§ 277

Obecné ustanovení

Skončilo-li trestní stíhání vedené proti určité osobě pravomocným rozsudkem, pravomocným trestním příkazem, pravomocným usnesením o zastavení trestního stíhání, pravomocným usnesením o podmíněném zastavení trestního stíhání, pravomocným usnesením o schválení narovnání nebo pravomocným usnesením o postoupení věci jinému orgánu, lze v trestním stíhání téže osoby pro týž skutek pokračovat, pokud nebylo takové rozhodnutí zrušeno v jiném předepsaném řízení, jen byla-li povolena obnova trestního řízení. Před povolením obnovy lze k zajištění důkazního materiálu a k zajištění osoby obviněného provádět vyšetřovací úkony jen v mezích ustanovení této hlavy.

§ 278

(1) Obnova řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem nebo trestním příkazem, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody, anebo vzhledem k nimž by původně uložený trest byl ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele nebo uložený druh trestu by byl ve zřejmém rozporu s účelem trestu. Obnova řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem, jímž bylo rozhodnuto o podmíněném upuštění od potrestání s dohledem, se povolí, a to i dříve, než nastaly skutečnosti uvedené v § 26 odst. 5 a 6 trestního zákona, také tehdy, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit rozhodnutí o trestu.

(2) Obnova řízení, které skončilo pravomocným usnesením soudu o zastavení trestního stíhání, včetně schválení narovnání, o postoupení věci jinému orgánu nebo o podmíněném zastavení trestního stíhání, a to i v případě, jestliže ještě nenastaly skutečnosti uvedené v § 308 odst. 3, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé,

keré by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve vést k závěru, že důvody k takovému rozhodnutí tu nebyly a že je na místě v řízení pokračovat.

(3) Obnova řízení, které skončilo pravomocným usnesením státního zástupce o zastavení trestního stíhání, včetně schválení narovnáání, o postoupení věci jinému orgánu nebo o podmíněném zastavení trestního stíhání, a to i v případě, jestliže ještě nenastaly skutečnosti uvedené v § 308 odst. 3, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy státnímu zástupci dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve vést k závěru, že důvody k takovému rozhodnutí tu nebyly a že je na místě podat proti obviněnému obžalobu.

(4) Obnova řízení, které skončilo některým ze způsobů uvedených v předchozích odstavcích, se povolí též tehdy, bude-li pravomocným rozsudkem zjištěno, že policejní orgán, státní zástupce nebo soudce v původním řízení porušil svoje povinnosti jednáním zakládajícím trestný čin.

Je zde uveden taxativní výčet rozhodnutí, proti kterým je obnova řízení přípustná, může jít o rozhodnutí soudu prvního stupně i soudu odvolacího. Vždy jde o meritorní rozhodnutí, jimiž se řízení končí.

Rozhodnutími jsou:

- pravomocný rozsudek,
- pravomocný trestní příkaz,
- pravomocné usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání,
- pravomocné usnesení o schválení narovnáání a
- pravomocné usnesení o postoupení věci.

Státní zástupce může činit všechna výše uvedená rozhodnutí kromě pravomocného rozsudku a pravomocného trestního příkazu, soud může učinit všechna výše uvedená rozhodnutí.

Při skončení pravomocným zprošťujícím rozsudkem je možné podat návrh na obnovu řízení jen za situace, kdyby bylo možné v novém řízení dosáhnout příznivějšího rozhodnutí (musela být zproštěna z jiného důvodu, než je uvedeno v § 226 písm. a) nebo c) TrŘ, kdy osoba byla zproštěna proto, že se skutek nestal nebo ho nespáchal obviněný).

Obnovu řízení lze použít i proti usnesení o odstoupení od trestního stíhání, jeho

součástí je výrok o zastavení trestního stíhání (§ 70 odst. 2 ZSM).¹²

Obnova řízení vždy směřuje proti rozhodnutí, které je již v právní moci, slouží výhradně k odstranění možných nedostatků skutkových zjištění. Podstatou je zohlednění nových skutečností, jež nebyly soudu v původním řízení známy. Objekt je vymezen v § 277 a 278 TrŘ. Návrh na obnovu řízení je možné podat proti dvěma základním rozhodnutím, kterými jsou pravomocný rozsudek a pravomocné usnesení o zastavení trestního stíhání.

Objekt obnovy řízení je vymezen v trestním řádu jako jeden z mimořádných opravných prostředků. Návrh na obnovu lze podat proti dvěma základním rozhodnutím – proti pravomocnému rozsudku a proti pravomocnému usnesení o zastavení řízení. V trestním řádu jsou tato rozhodnutí konkretizována na tato pravomocná rozhodnutí: rozsudek soudu odsuzující nebo zprošťující, usnesení soudu o zastavení trestního stíhání a proti usnesení státního zástupce nebo vyšetřovatele o zastavení trestního stíhání. Obnova řízení je přípustná i proti rozhodnutí Nejvyššího soudu o dovolání (§ 265n TrŘ), i o stížnosti pro porušení zákona.

Obnova předpokládá vždy, že původní i nové řízení se týká téhož skutku a téže osoby (totožnost skutku – „*Skutkem se rozumí určitá událost ve vnějším světě vyvolaná jednáním člověka. Skutek je výsečí objektivní reality, je to něco, co se ve vnějším světě stalo, určitá událost vzešlá z jednání člověka, určitý příběh. V obžalobě a rozsudku je skutek obsažen popisem události, o které se rozhoduje. Za jeden skutek se v nauce a praxi považují všechny ty projevy vůle pachatele navenek, které jsou příčinou následku významného pro trestní právo, pokud jsou zahrnuty zaviněním.*“¹³).

Chybí zde suspensivní účinek, výkon rozhodnutí musí být odložen nebo přerušen výhradně rozhodnutím soudu a není zde ani devolutivní účinek; vždy rozhoduje soud, který již ve věci rozhodoval.

Uplatní se zde zásada zákazu reformationis in peius, nebylo-li vyhověno návrhu na obnovu řízení pouze ve prospěch obviněného, nemůže v novém řízení dojít k uložení přísnějšího trestu, než jaký mu byl uložen v předchozím řízení (§ 289 odst. 2 TrŘ).

12. ŠÁMAL, P. et al. *Trestní řád. Komentář. II. díl.* 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005. s. 2170.

13. CÍSAŘOVÁ, D.; FENYK, J.; GRIVNA, T. et al. *Trestní právo procesní.* 5. vydání. Praha : Aspi, 2008. s. 537–528.

3.1.1 Rozsudek

Existence pravomocného rozsudku je podmínkou povolení obnovy. Rozsudek může být zprošťující nebo odsuzující. Povolení obnovy se týká výroku o vině (bez omezení), výroku o trestu (uložený trest musí být ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele nebo by uložený trest musel být ve zřejmém rozporu s účelem trestu. Obnova řízení se může také týkat výroku o náhradě škody, když byl přiznán.¹⁴

3.1.1.1 Trestní příkaz

Trestní příkaz má povahu odsuzujícího účinku (§ 314e odst. 5 TrŘ), jeho účinky nastávají doručením trestního příkazu obviněnému a obnova řízení je proti němu povolena, protože i trestní příkaz lze vydat, když je skutkový stav spolehlivě prokázán opatřenými důkazy. Po nabytí právní moci trestního příkazu mohou vyjít najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody, anebo vzhledem k nimž by původně uložený trest byl ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele nebo uložený druh trestu by byl ve zřejmém rozporu s účelem trestu. Při podání návrhu na obnovu řízení proti trestnímu příkazu v neprospěch obviněného, zda nejde o analogii v jeho neprospěch.¹⁵ Bylo by dle mého názoru lepší trestní příkaz uvést do výčtu přímo v zákoně, aby nedocházelo ke sporům, zda lze obnovu povolit.

14. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 111.

15. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 111.

3.1.2 Usnesení o zastavení trestního stíhání

Jedná se o některé z usnesení učiněných po podání obžaloby.

Usnesení ze zákona:

- usnesení v rámci předběžného projednání,
- usnesení v hlavním líčení nebo mimo ně,
- usnesení v řízení před samosoudcem nebo v řízení před soudem II. stupně,
- usnesení o postoupení věci jinému orgánu a
- usnesení soudu o schválení narovnání).

Usnesení z teorie a praxe:

- usnesení soudu a
- usnesení státního zástupce nebo vyšetřovatele o postoupení věci jinému orgánu.¹⁶

3.2 Důvody obnovy řízení

3.2.1 Důvody obnovy řízení obecně

Důvody obnovy řízení jsou vymezeny v § 278 TrŘ ve vztahu k jednotlivým rozhodnutím.

„Ve vztahu k pravomocnému rozsudku se obnova řízení povoluje, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody, anebo vzhledem k nimž by původně uložený trest byl ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro

16. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 113–114.

*společnost nebo k poměrům pachatele nebo uložený druh trestu by byl ve zřejmém nepoměru s účelem trestu.*¹⁷

Ohledně výroku o trestu (ohledně druhu trestu, výměře trestu, o upuštění od potrestání a o podmíněčném upuštění od potrestání s dohledem) lze povolit obnovu řízení, pokud by nově uplatněné důkazy či skutečnosti vyvolaly stav, který by se od předchozího výrazně odlišoval.¹⁸ Ve vztahu k pravomocnému usnesení soudu o zastavení trestního stíhání jde o důvod výlučně v neprospěch obviněného, protože skutečnosti či důvody soudu dříve neznámé by dovodily závěr, že trestní stíhání zastaveno být nemělo a že soud měl pokračovat v řízení o podané obžalobě.

Zvláštní důvod pro obnovu řízení vyplývá ze zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zák. č. 331/1993 Sb., č. 236/1995 Sb. a č. 77/1998 Sb., který explicitně stanoví zvláštní důvod pro povolení obnovy řízení, kterým je vydání pravomocného, ale dosud zcela nevykonaného rozsudku soudem v trestním řízení na základě právního předpisu, který byl později zrušen zcela nebo zčásti.¹⁹

„Obecně je možno vyvodit 3 základní skupiny důvodů pro povolení obnovy řízení, kterými jsou:

- nově najevo vyšlé dříve orgánu činnému v trestním řízení neznámé skutečnosti nebo důkazy,*
- porušení povinností některým z orgánů činných v trestním řízení, které zakládá trestný čin, a*
- zrušení právního předpisu nebo jeho části náležením Ústavního soudu, pokud na jeho základě byl vydán pravomocný rozsudek, který nebyl zcela vykonán.*

Jde-li o povolení obnovy řízení, které bylo pravomocně skončeno před počátkem účinnosti platného trestního řádu, posuzují se podmínky pro povolení obnovy

17. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 115.

18. § 278 odst. 1 TrŘ – pojmy „zřejmý nepoměr“ nebo „zřejmý rozpor“.

19. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 117.

*řízení vždy podle tohoto zákona, který je pro obviněného (odsouzeného) příznivější, ač se na samotné řízení užije platný trestní řád.*²⁰

3.2.2 Nové důkazy a skutečnosti orgánu činnému v trestním řízení dříve neznámé

Základním důvodem obnovy řízení je již výše zmíněná situace, kdy vyjdou najevo nové skutečnosti nebo důkazy orgánu činnému v trestním řízení dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí, než které se stalo napadeným rozsudkem nebo usnesením o zastavení trestního stíhání, popř. o postoupení věci jinému orgánu. Nové skutečnosti se musí týkat skutku, pro nějž se řízení vedlo a který byl uveden návrhem na obnovu řízení napadeném rozsudku nebo usnesení, v návaznosti na skutek uvedený ve sděleném obvinění nebo v podané obžalobě. Skutkem se rozumí určitá relevantní událost záležející v jednání člověka, které se projevuje ve vnějším světě ve formě následku.²¹

Skutečnosti a důkazy uvedené v návrhu hodnotí soud jednak z hlediska okamžiku, kdy vyšly najevo, a jednak z hlediska jejich samotného účinku nebo účinku ve spojení s jinými již známými skutečnostmi nebo důkazy na pravomocné rozhodnutí. Způsobilost skutečností a důkazů se posuzuje podle právního stavu existujícího v době vydání původního rozhodnutí.

Nové skutečnosti jsou takové, které nebyly v původním řízení vůbec předmětem dokazování nebo zjišťování před rozhodnutím, jehož se týká návrh na obnovu, s podmínkou, že byly neznámé orgánu původně ve věci rozhodujícímu (*„... č. R 10/1976, podle něhož z hlediska splnění podmínek § 278 odst. 1 TrŘ není rozhodující, zda o skutečnostech nebo důkazech, které se v návrhu na obnovu uplatňují, věděl v původním řízení navrhovatel [např. státní zástupce], nýbrž je rozhodující, zda tyto*

20. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 117.

21. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 118.

skutečnosti nebo důkazy byly nebo nebyly známy soudu, který původně ve věci rozhodl. “²²).

„Skutečností dříve neznámou příslušnému orgánu činnému v trestním řízení je objektivně existující jev, který v téže věci nebyl důkazem, ale může mít vliv na zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí.“²³

„Novým důkazem je důkaz, který nebyl v průběhu trestního stíhání v rámci dokazování proveden, ani nebyl uplatněn některou procesní stranou, ani nebyl v původním řízení obsažen ve spise. Za dříve neznámý důkaz je třeba považovat též důkaz provedený nebo obsažený v trestních spisech, jehož obsah je však jiný než v původním řízení.“²⁴ Mohou se týkat zcela nebo zčásti nových skutečností i skutečností, které byly již dříve obviněným namítány, ale nebyly pro ně opatřeny v původním řízení dostatečné nebo žádné důkazy. Obviněný o důkazech mohl vědět, postačí, když je v řízení neuplatnil. Nezáleží také na důvodu, proč nové skutečnosti nebo důkazy byly soudu neznámé.

Tuto situaci řešil Ústavní soud (I. ÚS 2517/08), který v něm vymezil jednání ultra vires. Bylo zde porušeno právo na spravedlivý proces. Úkony orgánu učiněné mimo zákonné kompetenční vymezení (jednání ultra vires) jsou úkony, kterých se dopustí soud v případě, kdy svévolně, tj. bez opory v zákoně, rozšíří svou jurisdikci nebo pokud nevykonává řádně svěřenou mu diskreci. Účelem obnovy řízení není přezkoumávání zákonnosti nebo odůvodněnosti původního rozhodnutí, stejně jako účelem řízení o povolení obnovy řízení není posuzovat vinu odsouzeného. V těchto případech dochází k jednání ultra vires, které je posuzováno jako zásah do základních práv stěžovatele v důsledku svévole. Ústavní soud rozhodl, že bylo porušeno právo na spravedlivý proces. Návrh na povolení obnovy řízení byl podán z důvodu nového důkazu, který vyšel najevo. Stěžovatel byl v původním řízení uznán vinným především na podkladě znaleckého posudku z oboru antropologie a jiné důkazy buď účast stěžovatele na skutku vyvracely, nebo potvrzovaly. Znalecký posudek z oboru

22. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 119.

23. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 119.

24. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 119.

kriminalistika se jevil jako zásadní, protože se dle stěžovatele jedná o přímý důkaz vyvracející jeho vinu. Stěžovatel dále uváděl, že pro povolení obnovy řízení postačuje pouhá pravděpodobnost změny původního rozhodnutí. Úkolem soudu v obnovovacím řízení nebylo posuzovat vinu odsouzeného, předmětem obnovovacího řízení bylo výlučně posoudit, zda se u předložených důkazů jedná o důkazy nové, v původním řízení neznámé, a zda jsou tyto důkazy způsobilé změnit původní skutková zjištění.²⁵

Za skutečnost relevantní pro povolení obnovy řízení lze považovat i znalecký posudek, který obsahuje nové skutečnosti (důkazy) ve prospěch stěžovatele, které vedou k jinému skutkovému závěru. Nález Ústavního soudu (II. ÚS 2445/08) uznává znalecký posudek obsahující nové skutečnosti, které vedou k jinému skutkovému závěru, za vhodný důkazní prostředek. V případě, že obecné soudy zamítnou návrh stěžovatele na povolení obnovy řízení, aniž by se vypořádaly s novými skutečnostmi ve prospěch stěžovatele, poruší tím ústavně zaručené právo stěžovatele na spravedlivý proces, který zakotvuje v čl. 36 odst. 1 LZPS. V tomto nálezu Ústavního soudu stěžovatel předložil znalecký posudek, z něhož mělo být patrné, že se skutkový děj odehrál jinak, než jak byl zajištěn v původním řízení. Konkrétně se jednalo o prokazatelně vyšší rychlost motocyklu při jízdě, než jaká byla zjištěna soudem na základě svědeckých výpovědí poškozeného a svědků. Dle poudu I. stupně nebyl nový znalecký posudek zpracovaný na objednávku obhajoby takovým důkazem, který by mohl mít vliv na jiný závěr o vině stěžovatele. Stížnost stěžovatele proti tomuto rozsudku soudu I. stupně byla jako nedůvodná zamítnuta. Stěžovatel dále uváděl, že pokud soudy poukazovaly na zpracování znaleckého posudku na žádost obhajoby, čímž nepřímo zpochybnilo jeho objektivitu, měl by být vyhotoven znalecký posudek revizní (na žádost soudu). Nestane-li se tak, dopustí se soudy obou stupňů porušení ústavně zaručeného práva zakotveného v čl. 37 odst. 3 LZPS. Úkolem Ústavního soudu je jen ochrana ústavnosti a nikoliv běžné zákonnosti. Veřejný zájem na správném trestněprávním rozhodnutí stojí nad veřejným zájmem na právní jistotě. Řízení o povolení obnovy prolamuje právní moc původního rozhodnutí. Relevantní jsou ty skutečnosti nebo důkazní prostředky, kterými jsou zpochybňovány usvědčující důkazy provedené v původním řízení. Znalecký posudek, který obsahuje nové skutečnosti, anebo využívá nové vědecké metody, které

25. č. I. ÚS 2517/08; [ze dne 24.2.2009]; nálezn dostupný na:
<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=61496>

vedou k jinému skutkovému závěru, je třeba považovat za vhodný důkazní prostředek. Posuzuje se zde otázka, zda zda nové skutečnosti nebo důkazy jsou způsobilé, samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými soudu či jiným orgánům činným v trestním řízení již dříve, odůvodnit jiné, tj. pro stěžovatele příznivější rozhodnutí. Pokud by bylo možno dospět k vysokému stupni pravděpodobnosti, resp. plně odůvodněnému předpokladu o tom, že by na základě nových skutečností a důkazů mohlo dojít ke změně původního rozhodnutí, je na místě rozhodnout o povolení obnovy řízení.²⁶

3.2.3 Trestný čin některého orgánu činného v trestním řízení

Některý z orgánů činných v trestním řízení v původním řízení porušil své povinnosti jednáním zakládajícím trestný čin a tato skutečnost byla kvalifikovaně zjištěna pravomocným rozsudkem. Tento důvod lze uplatit v prospěch i neprospěch obviněného. Není nutné, aby porušení úředních povinností některým z uvedených orgánů mohlo mít vliv na původní rozhodnutí. Podmínka povolení obnovy je splněna již samotnou skutečností, že je tu pravomocné rozhodnutí o spáchání trestného činu některým z orgánů činných v původním řízení. Přezkum se omezuje pouze na zjištění, zda existuje pravomocný rozsudek, kterým je zjištěn trestný čin spáchaný orgánem činným v trestním řízení, jímž tento orgán porušil své povinnosti. Návrh na obnovu lze podat v prospěch i neprospěch, podle způsobu porušení povinnosti, které vedly k rozhodnutí.²⁷

3.2.4 Nález Ústavního soudu, kterým byl zrušen právní předpis nebo jeho část

Tento zvláštní důvod vyplývá ze zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zák. č. 331/1993 Sb., č. 236/1995 Sb. a č. 77/1998 Sb., který podle § 71 odst. 1

26. č. II. ÚS 2445/08; [ze dne 30.7.2009]; náleznostupný na:

<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=63529>

27. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 120–121.

ÚS, byl-li na základě právního předpisu, jenž byl nálezem Ústavního soudu zrušen, vydán soudem v trestním řízení rozsudek, který nabyl právní moci, ale nebyl dosud zcela vykonán, je zrušení takového právního předpisu nebo jeho části důvodem pro obnovu řízení.²⁸

3.3 Osoby oprávněné podat návrh na obnovu řízení

§ 280

Osoby oprávněné k návrhu na povolení obnovy

(1) Obnovu lze povolit jen na návrh oprávněné osoby.

(2) V neprospěch obviněného může návrh na povolení obnovy podat jen státní zástupce.

(3) Ve prospěch obviněného mohou návrh na povolení obnovy podat kromě obviněného též osoby, které by mohly podat v jeho prospěch odvolání. Jestliže by tak mohly učinit i proti vůli obviněného, mohou proti jeho vůli podat i návrh na povolení obnovy. Takový návrh mohou učinit i po smrti obviněného.

(4) Osoba, která návrh na povolení obnovy řízení podala, může jej výslovným prohlášením vzít zpět, a to až do doby, než se soud prvního stupně odebere k závěrečné poradě. Návrh na povolení obnovy řízení podaný ve prospěch obviněného jinou oprávněnou osobou nebo za obviněného obhájcem nebo zákonným zástupcem může být vzat zpět jen s výslovným souhlasem obviněného; to neplatí, pokud takový návrh podal státní zástupce nebo byl-li takový návrh podán oprávněnou osobou po smrti obviněného. Zpětvzetí návrhu na povolení obnovy řízení vezme usnesením na vědomí předseda senátu soudu prvního stupně. Takové rozhodnutí nebrání pozdějšímu opětovnému podání návrhu na povolení obnovy řízení.

(5) Dozví-li se soud nebo jiný státní orgán o okolnosti, která by mohla odůvodnit návrh na povolení obnovy, je povinen oznámit ji státnímu zástupci. Jestliže jde o okolnost, která by mohla odůvodnit návrh na povolení obnovy ve prospěch obviněného, je státní zástupce povinen zpravit o ní neprodleně obviněného, anebo není-li to možné, jinou osobu oprávněnou k podání návrhu, pokud takový návrh nepodá sám.

28. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 121.

Obnovu lze povolit na návrh oprávněné osoby, nelze ji tedy povolit z úřední moci soudu, ale je dán do rukou stran trestního řízení, výběr osob je omezen tak, že obnova se musí vždy dotýkat osoby obviněného. Návrh lze podat ve prospěch i v neprospěch obviněného.

3.3.1 Podání návrhu ve prospěch obviněného

Kromě obviněného může podat návrh na obnovu řízení státní zástupce (i proti jeho vůli), a osoby, které by mohly podat ve prospěch obviněného odvolání (jestliže mohly podat odvolání proti vůli obviněného, mohou proti vůli podat i návrh na obnovu řízení). Tyto oprávněné osoby mohou podat návrh na obnovu řízení i po jeho smrti. Návrh ve prospěch obviněného by měl z obsahového hlediska stanovit pro obviněného příznivější rozhodnutí než návrh dosavadní (odsouzený obviněný by byl zproštěn obžaloby). Oprávněné osoby mohou výslovným prohlášením vzít svůj návrh zpět do doby, než se soud odebere k závěrečné poradě. Při podání návrhu osobou rozdílnou od obviněného (i obhájcem nebo zákonným zástupcem) může být návrh vzat zpět jen s výslovným souhlasem obviněného. To neplatí, když byl návrh podán po smrti obviněného nebo byl podán státním zástupcem. Zpětvzetí návrhu vezme usnesením na vědomí předseda senátu soudu prvního stupně. Zpětvzetí nebrání opětovnému podání návrhu na obnovu řízení.²⁹

Soud, resp. jiný státní orgán, je povinen, když se dozví o okolnostech, které by mohly být důvodem k podání návrhu na povolení obnovy, oznámit je státnímu zástupci, který je pak povinen, který o tom informuje obviněného nebo jinou osobu oprávněnou podat návrh.

Zákonem vymezený okruh je taxativní a nelze ho analogicky rozšiřovat. V praxi je sporné posouzení druha a družky, je to poměr obdobný poměru manželskému, trvalé životní spojení muže a ženy, jeví se jako poměr manželský. Zkoumá se skutečnost

29. CÍSAŘOVÁ, D.; FENYK, J.; GRIVNA, T. et al. *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha : Aspi, 2008. s. 663–664.

udržovaného poměru a jeho projev navenek (zda spolu žijí ve společné domácnosti, hradí a zajišťují společně své životní potřeby a zda je mezi nimi citový vztah).³⁰

Zákonný zástupce obviněného a jeho obhájce mohou podat návrh na obnovu i proti vůli obviněného za předpokladu, že je zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je jeho způsobilost omezena. Sem spadá i mladistvý (než dovrší osmnáctý rok věku nebo než nabude zletilosti uzavřením manželství – § 8 odst. 2 ObčZ). Smrt není překážkou pro podání návrhu na obnovu řízení, i pro smrti obviněného. Podání návrhu ve prospěch obviněného je v zájmu společnosti, aby v případě nesprávných nebo nespravedlivých meritorních rozhodnutí v trestním řízení nic nebránilo povolení obnovy řízení. Pro podání návrhu ve prospěch obviněného není omezení žádnou lhůtou.

Ve prospěch obviněného v řízení proti mladistvému obviněnému je oprávněnou osobou také orgán sociálně právní ochrany dětí. Jinak platí stejný okruh oprávněných osob s výjimkou osvojenec. Orgán pověřený péčí o mládež může podat návrh na obnovu i proti jeho vůli. Stanovisko mladistvého není relevantní, cílem je dosažení prospěchu mladistvého.

V řízení proti uprchlému má stejná práva jako obviněný i jeho obhájce a návrh na obnovu řízení může v jeho prospěch podat sám.

Oprávněnou osobou nejsou poškozený a zúčastněná osoba.

3.3.1.1 Beneficium cohaesionis

Rozhodnutí lze změnit i ve prospěch osoby, která opravný prostředek nepodala, jestliže důvod, který uvedla osoba, která opravný prostředek podala, je v její prospěch. Beneficium cohaesionis je zásah do právní moci, dochází do zásahu nezměnitelnosti rozhodnutí. U obnovy řízení povolené ve prospěch obviněného z důvodů, které prospívají také některému ze spoluobviněných nebo zúčastněných osob, soud povolí zároveň též obnovu v jejich prospěch (§ 285 TrŘ).³¹

30. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 123.

31. JELÍNEK, J.; ŘÍHA, J.; SOVÁK, Z. *Rozhodnutí ve věcech trestních*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha : Leges, 2008. s. 92.

3.3.2 Podání návrhu v neprospěch obviněného

Státní zástupce je jedinou osobou, která může podat návrh na obnovu řízení v neprospěch obviněného za předpokladu, že by nově uplatněné skutečnosti nebo důkazy byly pro obviněného méně příznivé než původní pravomocné rozhodnutí (například, pokud by byl obviněný, který byl zproštěn, uznán vinným).

V řízení ve věcech mladistvých (§ 72 ZSM) může státní zástupce podat návrh na obnovu řízení v neprospěch obviněného do 6 měsíců od doby, kdy se dozvěděl o skutečnostech odůvodňujících návrh, nejdéle do uplynutí poloviny doby promlčení trestního stíhání.

3.3.3 Zpětvzetí návrhu na povolení obnovy řízení

Zákon výslovně neupravuje možnost zpětvzetí návrhu na povolení obnovy řízení. Řízení o obnově je ovládáno zásadou dispoziční, z čehož můžeme dovodit, že oprávněná osoba, která podala návrh na obnovu řízení, může návrh vzít zpět výslovným prohlášením. Využitím analogie podle § 250 odst. 2 až 4 TrŘ, kde zpětvzetí návrhu je přípustné až do doby, než se soud rozhodující o návrhu odebere k závěrečné poradě. Návrh, který byl podán osobou odlišnou od obviněného, může být vzat zpět jen s výslovným souhlasem obviněného. To neplatí u návrhu podaného státním zástupcem. Zpětvzetí návrhu nebrání pozdějšímu podání nového návrhu na obnovu řízení. Zpětvzetí návrhu vezme usnesením na vědomí předseda soudu příslušného k rozhodnutí o něm. Návrhu na obnovu řízení se nelze vzdát, a to vzhledem k povaze obnovy řízení jako mimořádného opravného prostředku.³²

3.3.4 Oznamovací povinnost soudů a jiných státních orgánů

Soud nebo jiné státní orgány mají zákonnou oznamovací povinnost vůči státnímu zástupci, dozví-li se o okolnosti, která by mohla odůvodnit návrh obnovy.

32. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 126.

Soud má tuto povinnost nehledě na to, zda se jedná o trestní, občanskoprávní nebo jakékoli jiné řízení (stejnou povinnost mají i další státní orgány, např. policejní orgány, obecní úřady, ministerstva apod.). Důvodem oznamovací povinnosti je zájem na správnosti skutkových zjištění, která jsou podkladem pro meritorní rozhodnutí v trestním řízení. Státní zástupce má v trestním řízení postavení veřejného žalobce, takže dojde-li mu oznámení, musí přezkoumat jeho obsah z hlediska, zda má být podán návrh na obnovu řízení (ve prospěch i neprospěch obviněného). Jde-li o okolnost, která by mohla odůvodnit návrh na povolení obnovy ve prospěch obviněného a státní zástupce sám návrh nepodá, je povinen zpravit o tom neprodleně obviněného, nebo není-li to možné, osobu oprávněnou k podání návrhu (§ 280 odst. 4 TrŘ). Shledá-li státní zástupce zákonné podmínky pro podání návrhu na obnovu řízení ve prospěch obviněného (odsouzeného) splněné, podá návrh na obnovu sám, jestliže tak neučiní (např. z důvodu, že podle něj nejsou dostatečné důkazy k prokázání nově tvrzené skutečnosti, nebo je sporné, zda by nově najevo vyšlé skutečnosti nebo důkazy mohly ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo o přiznaném nároku na náhradu škody, nebo je sporné, zda je uložený trest vzhledem ke skutečnostem nebo důkazům ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele apod.), vyrozumí neprodleně obviněného nebo jinou oprávněnou osobu, aby využila svého procesního práva a podala sama návrh na obnovu řízení.³³

33. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 127.

4 Řízení o návrhu na povolení obnovy

§ 282

Řízení o návrhu na povolení obnovy

(1) Je-li pro rozhodnutí o návrhu na povolení obnovy k prověření jeho důvodnosti třeba některou okolnost předem objasnit, provede potřebné šetření předseda senátu nebo na jeho žádost některý jiný orgán činný v trestním řízení, popřípadě i policejní orgán. Pro takové šetření platí ustanovení hlavy páté.

(2) V případech zvláště naléhavých lze k zajištění důkazního materiálu na podkladě usnesení senátu použít i prostředků uvedených v hlavě čtvrté. Zajistit osobu obviněného vydáním příkazu k zatčení a vzetím do vazby lze však před povolením obnovy jen tehdy, navrhne-li to státní zástupce podávaje návrh na obnovu v neprospěch obviněného a považuje-li to soud za nezbytné vzhledem k povaze skutečností a důkazů, jež nově vyšly najevo, závažnosti trestného činu a naléhavosti vazebních důvodů.

(3) Byl-li podán návrh na povolení obnovy řízení ve prospěch obviněného, může soud vzhledem k povaze skutečností a důkazů, jež nově vyšly najevo, odložit nebo přerušit výkon trestu pravomocně uloženého v původním řízení.

Soud řeší otázku, zda jsou splněny podmínky obnovy řízení, jestli může soud ve věci znovu rozhodnout, z části nebo v celém rozsahu, tedy jestli obnovu řízení povolí nebo návrh na její povolení zamítne.

4.1 Soud příslušný k rozhodování o návrhu na obnovu

§ 281

Příslušnost soudu k rozhodnutí o obnově

(1) O návrhu na povolení obnovy řízení, které skončilo pravomocným usnesením státního zástupce o zastavení trestního stíhání, včetně schválení narovnání, o postoupení věci jinému orgánu nebo o podmíněném zastavení trestního stíhání, rozhoduje soud, který by byl příslušný rozhodovat o obžalobě.

(2) O návrhu na povolení obnovy řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem nebo

trestním příkazem, a řízení, které skončilo pravomocným usnesením soudu o zastavení trestního stíhání, včetně schválení narovnání, o postoupení věci jinému orgánu nebo o podmíněném zastavení trestního stíhání rozhoduje soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

(3) Přestože ve věci v prvním stupni rozhodoval okresní soud, rozhodne o návrhu na povolení obnovy krajský soud, navrhne-li to státní zástupce s odůvodněním, že vzhledem ke skutečnostem nebo důkazům, které nově vyšly najevo, jde o trestný čin náležející do příslušnosti krajského soudu.

Příslušnost soudu je stanovena v závislosti na tom, ve kterém stádiu řízení původní trestní stíhání skončilo. Platí zásada, že o obnově řízení rozhoduje zásadně soud prvního stupně, soud rozhoduje v tomto řízení i o návrzích podaných proti pravomocným usnesením státního zástupce a vyšetřovatele. Vychází se z právní kvalifikace skutku v době zastavení trestního stíhání. Když návrh na obnovu obsahuje nové skutečnosti nebo důkazy, které by mohly být důvodem pro jiný závěr o právním posouzení skutku, věcná příslušnost se posuzuje podle této nové právní kvalifikace. O návrhu na povolení řízení, které skončilo pravomocným usnesením státního zástupce nebo vyšetřovatele o zastavení trestního stíhání nebo o postoupení věci jinému orgánu, rozhoduje soud, který byl příslušný rozhodovat o obžalobě. Věcná místní příslušnost se řídí obecnými hledisky, rozhodná je právní kvalifikace trestného činu v usnesení, která zpravidla navazuje na právní kvalifikaci obsaženou ve sdělení obvinění. V případě, že jsou v návrhu obsaženy skutečnosti nebo důkazy, jež nově vyšly najevo a které by mohly dovést k jinému právnímu posouzení skutku než to, pro které bylo trestní stíhání obviněného napadeným usnesením zastaveno, posuzuje se věcná příslušnost také z hlediska nových skutečností či důkazů uplatňovaných v návrhu. O návrhu, který skončil pravomocným rozsudkem nebo pravomocným usnesením soudu o zastavení trestního stíhání, rozhoduje zpravidla soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni (podle § 281 odst. 3 TrŘ výjimečně rozhodne o návrhu na povolení obnovy řízení krajský soud, i když ve věci rozhodoval v prvním stupni okresní soud, jestliže to navrhne státní zástupce s odůvodněním, podle kterého skutečnosti nebo důkazy, které vyšly nově najevo, spadají pod trestný čin náležející do příslušnosti krajského soudu. Spor o příslušnost mezi okresním a krajským soudem rozhoduje soud oběma nejbližší

společně nadřízený. Problém nastává, byl-li uložen souhrnný trest a o vině rozhodovaly různé soudy, k projednání návrhu na obnovu řízení je v tomto případě příslušný ten soud, který rozhodoval ve věci rozsudkem v prvním stupni, přičemž rozhodující je, zda návrh na obnovu řízení směřuje do dřívějšího rozsudku, jehož výrok o trestu byl zrušen pozdějším, nebo zda návrh směřuje do pozdějšího rozsudku. Ten soud, který vynesl dřívější rozsudek, je příslušný k projednání návrhu na obnovu řízení. Rozhodoval-li soud již neexistující, řídí se příslušnost ustanovením § 387 odst. 2 TrŘ a místně příslušný dle ustanovení bude ten soud, který by byl věcně a místně příslušný podle tohoto zákona.³⁴

Na složení soudu se použijí předpisy platné v době rozhodování o návrhu na obnovu řízení.

4.2 Formální a obsahové náležitosti návrhu

Pro návrh na povolení obnovy řízení nejsou stanoveny speciální náležitosti, proto se použije § 59 TrŘ, který vymezuje náležitosti podání. Musí být uvedeno, proti kterému rozhodnutí návrh směřuje a kdo ho činí, dále musí být uvedeno datum a podpis a čeho se osoba domáhá. Je nutné uvést skutečnosti, které neměly být soudu známy v době, kdy rozhodoval a které by samy o sobě nebo ve spojení s dříve známými skutečnostmi či důkazy mohly odůvodnit jiné rozhodnutí. Dále je nutné vymezit tu část rozhodnutí, pro kterou je návrh podán, a v tom rozsahu bude soud tvrzené skutečnosti hodnotit. Podání je možné učinit písemně či do protokolu.

Státní zástupce musí v návrhu uvést, zda podává návrh ve prospěch, nebo v neprospěch obviněného.

34. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 127–130.

4.3 Projednání návrhu na povolení obnovy

O návrhu na povolení obnovy se zásadně rozhoduje ve veřejném zasedání (§ 286 odst. 1 TrŘ).

V neveřejném zasedání může soud rozhodnout o jeho zamítnutí z formálních důvodů:

- *„byl-li podán osobou neoprávněnou,*
- *směřuje-li jen proti rozhodnutí nebo výroku, stran jehož obnova není přípustná,*
- *je-li obnova vyloučena podle § 279 TrŘ, nebo*
- *neshledá-li důvody obnovy podle § 278 TrŘ, avšak pouze v případě, že návrh opřený o tytéž skutečnosti a důkazy byl již dříve pravomocně zamítnut a návrh nově podaný je jen jeho opakováním.“³⁵*

Ve všech ostatních případech soud rozhoduje ve veřejném zasedání. Pro přípravu veřejného zasedání, přítomnost oprávněných osob a průběh veřejného zasedání se použije ustanovení o veřejném zasedání (hlava čtrnáctá § 232–239a TrŘ). O konání veřejného zasedání je třeba vyrozumět státního zástupce, osobu, která podala návrh na obnovu a osobu, jež může být rozhodnutím přímo dotčena (pokud nebyly tyto osoby předvolány). Při veřejném zasedání konaném ohledně mladistvého obviněného je povinná účast státního zástupce a obviněného (§ 64 odst. 1 a 2 ZSM). Další osoby se vyrozumí podle obecných zásad (např. je-li obviněný zastoupen obhájcem). Dle judikatury je povinnost vyrozumět poškozeného jen v případech, kdy je návrh podán proto, že vyšly najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy dříve už známými odůvodnit jiné rozhodnutí o přiznaném nároku na náhradu škody. S vyrozuměním nebo předvoláním se dotčným osobám doručí opis návrhu na obnovu řízení. Když obviněný (odsouzený) zemřel dříve, než bylo o návrhu podaného v jeho prospěch rozhodnuto, soud nemůže návrh na obnovu řízení zastavit, musí v řízení pokračovat. Pokud je

35. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 130.

potřeba pro rozhodnutí o návrhu předem některou potřebnou okolnost objasnit předem, předseda senátu sám nebo prostřednictvím jiného orgánu činného v trestním řízení provede potřebné šetření. Jde o případy, kdy soud potřebuje prověřit tvrzené skutečnosti nebo navrhované důkazy. Předběžné šetření předseda senátu příslušného soudu provádí v rámci přípravy veřejného zasedání k rozhodnutí návrhu na obnovu, může ho ale provést i v průběhu veřejného zasedání nebo po jeho odročení. Je-li požádán o provedení státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán, činí tak předseda senátu formou dožádání. Rozsah činnosti orgánů činných v trestním řízení v rámci předběžného šetření je zákonem přísně vymezen. Předseda senátu rozhoduje o použití konkrétního prostředku k provedení potřebného šetření, k použití zajišťovacích prostředků potřebuje předchozí usnesení senátu, proti kterému není přípustná stížnost. Státní zástupce může navrhnout, aby byl obviněný zajištěn vydáním příkazu k zatčení a vzetím do vazby před povolením obnovy, když on podal návrh na obnovu řízení v neprospěch obviněného a považuje-li to soud za nezbytné vzhledem k povaze skutečností a důkazů, které nově vyšly najevo nebo vzhledem k závažnosti trestného činu a naléhavosti vazebních důvodů. Jedná se o výjimku ze zásady, že trestně stíhat určitou osobu a v té souvislosti provádět procesní úkony proti ní znovu pro ten samý skutek lze až po zrušení původního rozhodnutí v řízení o mimořádném opravném prostředku. Byl-li podán návrh na povolení obnovy řízení ve prospěch obviněného, soud může vzhledem k povaze skutečností a důkazů, které vyšly nově najevo, odložit nebo přerušit výkon trestu pravomocně uloženého v původním řízení (§ 282 odst. 3 TrŘ). Rozhodnutí soudu je fakultativní, je vázáno na povahu skutečností a důkazů. Dokazování se provádí ve veřejném zasedání soudu v rozsahu vymezeném návrhem na obnovu řízení a podle obecných ustanovení upravujících dokazování ve veřejném zasedání (v neveřejném zasedání nemůže dojít k povolení obnovy).³⁶

Nález Ústavního soudu (III. ÚS 608/10) řešil problematiku veřejného zasedání u povolení obnovy řízení. Rozhoduje-li soud druhého stupně o stížnosti směřující proti rozhodnutí nalézacího soudu, jímž byla povolena obnova, může napadené rozhodnutí zrušit a sám návrh na povolení obnovy zamítnout ve veřejném zasedání. Opačný výklad by byl v závažném rozporu s požadavkem kontradiktornosti procesu a dokazování. Kontradiktornost se v soudním procesu nevztahuje jen na dokazování, ale zahrnuje i

36. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 130–135.

právo seznámit se s argumenty předloženými druhou stranou a vyjádřit se k nim. Dle ESLP nemůže být soudní rozhodnutí založeno na ničem, co nebylo předmětem diskuze stran, resp. co jim nebylo předloženo k diskuzi. Tato diskuze nemusí mít vždy nutně ráz ústního slyšení, zpravidla je však veřejné projednání věci za přítomnosti stran zároveň nejlepším předpokladem kontradiktornosti. Z principu kontradiktornosti a rovnosti stran se vychází i při hledání ústavně konformního výkladu ustanovení upravujícího řízení o návrhu na povolení obnovy. Vychází se ze specifické povahy obnovy řízení, která slouží k odstranění nedostatků skutkového rázu. Rozhodnutí o povolení obnovy je také jediné rozhodnutí ze všech řádných a mimořádných opravných prostředcích, proti kterému zákon přípouští řádný opravný prostředek (stížnost). Dokazování nových důkazů či skutečností se nemůže vymykat zásadě volného hodnocení důkazů, ani zásadám ústnosti a bezprostřednosti. Z výše uvedeného vyplývá, že důkazní řízení musí mít kontradiktorní charakter, který v neveřejném zasedání zajištěn být nemůže.³⁷

4.4 Rozhodnutí o návrhu na obnovu řízení

4.4.1 Zamítnutí návrhu na obnovu

§ 283

„Soud návrh na povolení obnovy zamítne,

- a) byl-li podán osobou neoprávněnou,*
- b) směřuje-li jen proti rozhodnutí nebo výroku, stran něhož obnova není přípustná,*
- c) je-li obnova vyloučena podle § 279 tr. řádu, nebo*
- d) neshledá-li důvody obnovy podle § 278 tr. řádu.“³⁸*

Dle § 286 odst. 1 a 2 TrŘ lze rozhodnutí o zamítnutí učinit ve veřejném i neveřejném zasedání. Zamítnutí a) až c) je z důvodů formálních, zamítnutí d) je z důvodu věcného. U formálního zamítnutí, nastala-li některá z uvedených okolností

37. č. III. ÚS 608/10; [ze dne 26.8.2010]; náleznost dostupný na:

<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=67278>

38. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 523.

vyklučujících obnovu řízení před právní mocí původního rozhodnutí a byla-li neznámá orgánu, který rozhodoval, byla by to okolnost odůvodňující obnovu řízení ve prospěch obviněného. Rozhodnutí o zamítnutí návrhu má formu usnesení, proti kterému je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

4.4.1.1 Zamítnutí návrhu na povolení obnovy z důvodu podání osobou neoprávněnou

V odůvodnění zamítnutí je třeba zabývat se otázkou, z jakého důvodu poškozený není oprávněn k podání návrhu na povolení obnovy. Návrh je buď podán osobou, která není oprávněna podat ve prospěch obviněného odvolání (návrh byl podán osobou, která není uvedena v § 280 odst. 2 nebo 3 TrŘ), nebo jde o osobu oprávněnou, která tak učinila proti vůli obviněného, ačkoliv tak postupovat nemohla (obnova je sice přípustná, ale osoba podala návrh proti výroku, proti kterému není oprávněna podat návrh, např. podání návrhu v neprospěch obviněného jinou osobou než státním zástupcem).³⁹

4.4.1.2 Zamítnutí návrhu na povolení obnovy z důvodu směřujícího proti rozhodnutí, proti němuž není obnova přípustná

V odůvodnění zamítnutí je třeba dovést, z jakého důvodu není obnova přípustná, jde o návrh podaný proti jinému rozhodnutí, než je uvedeno v § 277 TrŘ. Návrh lze podat jen proti omezenému okruhu pravomocných rozhodnutí – rozsudku, trestnímu příkazu (který má povahu odsuzujícího rozsudku), usnesení soudu, státního zástupce, vyšetřovatele, kterým bylo trestní stíhání proti konkrétní osobě zastaveno, nebo kterým byla věc postoupena jinému orgánu. U rozsudku je přípustná obnova proti výroku o vině, trestu a náhrady škody, byl-li uplatněný nárok přiznán. Návrh na obnovu není přípustný proti výroku o náhradě škody, kterým byl poškozený zcela odkázán na řízení

39. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 527.

ve věcech občanskoprávních nebo na řízení před jiným příslušným orgánem nebo proti jakémukoliv výroku o ochranném opatření.⁴⁰

Časové omezení je také pro návrh na obnovu řízení v neprospěch mladistvého, když byl podán státním zástupcem až po uplynutí lhůty šesti měsíců, co se dozvěděl o skutečnosti, jež mohla obnovu řízení odůvodnit, nebo po uplynutí promlčecí doby trestního stíhání za takové provinění (§ 72 odst. 5 ZSM). Neuplatní se důvod nepřipustnosti obnovy uplynutím lhůty v délce poloviny promlčecí doby na trestný čin, o kterém se vedlo trestní stíhání.

4.4.1.3 Zamítnutí návrhu na povolení obnovy, jehož obnova je vyloučena

Je-li obnova vyloučena podle § 279 TrŘ vyloučena (v případě návrhu na obnovu, který byl podán v neprospěch obviněného i přes důvody, pro něž je obnova vyloučena).

§ 279

Obnova v neprospěch obviněného je vyloučena, jestliže

- a) trestnost činu zanikla,*
- b) uplynula lhůta v délce jedné poloviny promlčecí doby trestného činu, o kterém se vedlo trestní stíhání,*
- c) na čin se vztahuje rozhodnutí prezidenta republiky, kterým nařídil, aby se v trestním stíhání nepokračovalo, nebo*
- d) obviněný zemřel.*

Okolnosti musí nastat až po právní moci rozsudku nebo usnesení o zastavení trestního stíhání a existovat v době rozhodování o návrhu na obnovu řízení. U promlčení je rozhodná délka promlčení doby podle trestní sazby trestného činu, podle kterého má být skutek na základě řízení o obnově kvalifikován. Milost nebo amnestie se posuzuje podle právní kvalifikace, která by přicházela v případném povolení obnovy řízení v neprospěch v úvahu. Smrt obviněného vylučuje povolení obnovy v jeho

40. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 529.

neprospěch, nastala-li smrt v době od právní moci napadeného rozhodnutí do právní moci rozhodnutí o podaném návrhu na obnovu řízení. Zemřel-li obviněný až po pravomocném povolení obnovy v jeho neprospěch během obnoveného řízení, trestní stíhání se zastaví jako nepřipustné. V odůvodnění zamítnutí je třeba dovodit důvod zániku trestnosti skutku a konkretizovat důvod. Návrh byl podán v neprospěch obviněného tam, kde je to nepřipustné (např. z důvodu smrti), nebo prezident republiky nařídil, aby se v trestním stíhání nepokračovalo z důvodu zániku trestnosti.⁴¹

4.4.1.4 Zamítnutí návrhu na povolení obnovy, který není důvodný

„Soud shledá návrh na povolení obnovy řízení nedůvodným zejména tehdy, jestliže:

- V návrhu nejsou uplatněny skutečnosti nebo důkazy orgánům činným v trestním řízení dříve neznámé. Tak je tomu v případě, že návrh neobsahuje žádné relevantní skutečnosti či důkazy, nebo jen takové skutečnosti, které už byly dříve známy, a ty důkazy, které byly již dříve opatřeny a provedeny či bylo jejich provádění pro jejich nezávažnost opuštěno, anebo alespoň byly v původním řízení navrženy a odmítnuty,*
- Uplatněné nové skutečnosti či nově najevo vyšlé důkazy by nemohly samy o sobě nebo ve spojení s jinými dříve známými skutečnostmi a důkazy vzatými již v úvahu při původním rozhodování přivodit jiné rozhodnutí o vině, trestu nebo uplatněném nároku na náhradu škody,*
- Jde o důvod obnovy podle § 278 odst. 4 TrŘ a osoba, o níž se tvrdí, že porušila své povinnosti jednáním zakládajícím znaky trestného činu, nepůsobila jako orgán činný v trestním řízení (ale např. jako zapisovatel nebo znalec), anebo tvrzené porušení povinností nebylo trestným činem (nestačil by přestupek nebo kárné provinění, popř. nebylo jako takové zjištěno pravomocným rozsudkem či vůbec nebylo zjištěno. Jestliže došlo k porušení povinností jiné osoby než orgánu činného v trestním řízení nebo sice orgánem činným, ale ne v požadované kvalitě, mohlo by to být*

41. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 530.

*důvodem obnovy řízení podle § 278 odst. 1 a 3, jestliže by šlo o nově najevo vyšlou skutečnost a odůvodňovalo by to možnost jiného rozhodnutí v těchto ustanoveních uvedeného. Stejně by tomu bylo v případě, kdy některý z orgánů činných v trestním řízení spáchal trestný čin, ale nebylo by to zjištěno pravomocným rozsudkem, např. v důsledku udělení milosti nebo použití amnestie prezidenta republiky, promlčení, úmrtí takové osoby apod.*⁴²

V odůvodnění zamítnutí je třeba uvést, jaké důvody byly návrhovatelem uvedeny, a dovodit, že tu nejsou skutečnosti předpokládané v ustanovení § 283 písm. a) až c) TrŘ a že tu nejsou důvody obnovy podle § 278 TrŘ.⁴³

Ústavní soud zamítnul stížnost podanou z důvodu přezkoumání zákonnosti a odůvodněnosti původního rozhodnutí (III. ÚS 62/04). V řízení o obnově se nepřezkoumává zákonnost a odůvodněnost původního rozhodnutí, ale posuzuje se výlučně otázka, zda nové skutečnosti či důkazy dříve neznámé ve spojení s důkazy již provedenými mohou odůvodnit jiné než původní pravomocné rozhodnutí o vině a trestu. Obecné soudy nemohou bez dalšího převzít nově tvrzené skutečnosti či důkazy, aniž by je hodnotily ve vztahu ke skutečnostem a důkazům, z nichž povstalo původní skutkové zjištění.⁴⁴

Nálezem Ústavního soudu (III. ÚS 3386/09) byla zamítnuta ústavní stížnost. Dle nálezu měřítkem důvodnosti ústavní stížnosti, směřující proti rozhodnutím vydaným v řízení o obnově, není věcná správnost žalobou na obnovu řízení napadených rozhodnutí, nýbrž toliko otázka, zda zde byly relevantní důvody pro povolení obnovy řízení, respektive zda obecné soudy ústavně konformním způsobem odůvodnily, proč stěžovatelem předestřené skutečnosti takovými neshledaly. Stěžovatel v tomto případě uvedl, že se po právní moci rozsudku krajského soudu dozvěděl nové skutečnosti, jež by mohly přivodit pro něj příznivější rozhodnutí věci, proto podal ústavní stížnost. Ve

42. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 137.

43. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 531.

44. č. III. ÚS 62/04; [ze dne 15.4.2004]; usnesení dostupné na:
<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=47931>

stížnosti stěžovatel spatřuje porušení svých základních práv v tom, že obecné soudy nesprávně posoudily jím předložené důkazy k odůvodnění žaloby o obnovu řízení. Nejvyšší soud ve vyjádření konstatoval, že stěžovatel sice v posuzované ústavní stížnosti tvrdí porušení práva na spravedlivý proces, ve skutečnosti však toliko polemizuje se skutkovými zjištěními obecných soudů, ke kterým tyto soudy dospěly zákonem stanoveným způsobem. Stěžovatel přehlíží, že předmětem řízení na obnovu řízení není přezkum původního rozhodnutí, nýbrž posouzení otázky, zda předestřené skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy nemohl bez viny použít v původním řízení, a přitom mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci. Jestliže stížnost směřuje proti rozhodnutí soudu, vydanému v občanskoprávním řízení, není samo o sobě významné, je-li namítána jeho věcná nesprávnost. Ústavní soud není součástí soustavy obecných soudů a není ani povolán k instančnímu přezkumu jejich rozhodnutí. Jeho pravomoc je založena výlučně k přezkumu z hlediska dodržení principů ústavněprávních, tj. zda v řízení (rozhodnutí v něm vydaným) nebyly dotčeny předpisy ústavního pořádku chráněná práva nebo svobody jeho účastníka.⁴⁵

4.4.1.5 Zamítnutí návrhu na povolení obnovy v důsledku rozdělení Československa

Zvláštní důvod pro zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení je z důvodu rozdělení Československa trestní rozsudek soudu (včetně soudu vojenského), který měl sídlo na území dnešní Slovenské republiky a byl vyhlášen před 1. 1. 1993, nelze napadnout v České Republice návrhem na obnovu řízení.⁴⁶

4.4.2 Povolení obnovy řízení

§ 284

(1) Vyhoví-li soud návrhu na povolení obnovy, zruší napadené rozhodnutí zcela nebo

45. č. III. ÚS 3386/09; [ze dne 29.7.2010]; nález dostupný na:

<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=66956>

46. CÍSAŘOVÁ, D.; FENYK, J.; GRIVNA, T. et al. *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha : Aspi, 2008. s. 662.

v části, v níž je návrh důvodný. Zruší-li, byť i jen zčásti, výrok o vině, zruší vždy zároveň celý výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad. Zruší také další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením došlo, pozbyla podkladu.

(2) Jestliže soud povolí obnovu řízení, které skončilo pravomocným usnesením soudu o zastavení trestního stíhání včetně schválení narovnání, o postoupení věci jinému orgánu nebo o podmíněném zastavení trestního stíhání, nebo jestliže povolí v otázce viny obnovu řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem, může zároveň se zrušením rozhodnutí věc vrátit státnímu zástupci k došetření, považuje-li to za potřebné pro objasnění věci. Krajský soud, který podle § 281 odst. 3 povolil obnovu řízení, v němž v prvním stupni rozhodl okresní soud, vrátí věc vždy státnímu zástupci. Ustanovení § 191 platí i tu.

(3) Jestliže soud povolí obnovu toliko ve výroku o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody, odkáže poškozeného při zrušení tohoto výroku na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem.

§ 285

Jestliže soud povolí obnovu ve prospěch obviněného z důvodů, které prospívají také některému spoluobviněnému nebo zúčastněné osobě, povolí zároveň obnovu též v jejich prospěch.

§ 286

(1) O návrhu na povolení obnovy rozhoduje soud ve veřejném zasedání.

(2) Zamítnout návrh z důvodů uvedených v § 283 písm. a) až c) může i v neveřejném zasedání. Z důvodu uvedeného v § 283 písm. d) může návrh zamítnout v neveřejném zasedání pouze v tom případě, že návrh opřený o tytéž skutečnosti a důkazy byl již dříve pravomocně zamítnut a návrh nově podaný je jen jeho opakováním.

(3) Proti rozhodnutí o návrhu na povolení obnovy je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Shledá-li soud po provedeném řízení návrh na povolení obnovy důvodným, podle § 284 odst. 1 TrŘ, usnesením povolí obnovu řízení a současně zruší napadené rozhodnutí zcela nebo v důvodné části. Soud zkoumá, zda z důvodu stability

pravomocného rozhodnutí a právní jistoty nelze zachovat alespoň jeho část. U rozsudku, když se zruší i jen zčásti výrok o vině, zruší se vždy i celý výrok o trestu (a i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad – výrok o náhradě škody nebo o ochranném opatření), u souhrnného trestu se zrušení týká části, ve které byl tento trest uložen a části, ve které byl zrušen výrok o trestu uloženém dřívějším rozsudkem (ten nabývá znovu účinnosti). Obviněnému, který trest vykonává, a jehož věc se vrací k došetření státnímu zástupci, soud stanoví po pravomocném povolení obnovy ve veřejném zasedání rozsudkem přiměřený trest za zbývající trestné činy.

Obnova řízení se pravomocného výroku o náhradě škody dotkne současně se zrušením výroku o vině, který je jeho předpokladem. Soud bude rozhodovat o zrušení výroku o náhradě škody, zda obnovu řízení ve výroku o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody povolí. V kladném případě obnovu povolí a odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních (popřípadě na řízení před jiným státním orgánem). Soud při povolení obnovy zruší také všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí navazující, pokud by vzhledem ke změně pozbyla podkladu (ta rozhodnutí, která věcně a časově navazují na zrušené rozhodnutí nebo nemohou samostatně bez základního rozhodnutí obstát, např. usnesení o nákladech trestního řízení, o rozhodnutí o započtení vazby, ...). Při povolení obnovy řízení, které skončilo pravomocným usnesením soudu o zastavení trestního stíhání, nebo při obnově řízení v otázce viny, které skončilo pravomocným rozsudkem, může při zrušení rozhodnutí věci zároveň vrátit věc státnímu zástupci k dořešení, je-li to potřebné k dořešení věci. Fakultativně se vrací věc státnímu zástupci k dořešení v případech, kdy nové skutečnosti nebo důkazy nejsou dostačující k náležitému objasnění věci. Obligatorně se vrací věc státnímu zástupci k dořešení věci krajským soudem v případě, kdy rozhodoval jako soud prvního stupně o povolení obnovy řízení skončeného rozhodnutím okresního soudu v prvním stupni. V obligatorním i ve fakultativním případě musí soud v usnesení uvést, v čem je třeba přípravné řízení doplnit, které skutečnosti je potřeba objasnit a které úkony je popřípadě potřeba provést. Do přípravného řízení se věc vrací právní mocí rozhodnutí o obnově. Pokud-li státní zástupce rozhodne věc pro došetření znovu obviněného postavit před soud, musí na něho podat novou obžalobu. Soud je povinen ve výroku usnesení o povolení obnovy uvést i okolnost, zda se obnova povoluje ve prospěch nebo v neprospěch obviněného (popřípadě kumulativně ve prospěch i v neprospěch). Při

rozhodování o návrhu nesmí rozhodnutí překročit rámec návrhu, neplatí zde totiž revizní princip (výjimkou je beneficium cohaesionis, dle kterého musí soud povolit obnovu též ohledně spoluobviněného nebo zúčastněné osoby, o níž bylo rozhodnuto v tomtéž řízení a stejným rozhodnutím, prospívá-li aké důvod zrušení; beneficium cohaesionis se použije také v případě smrti obviněného při obnově v jeho prospěch, beneficium cohaesionis je použitelné vždy jen pro vztah je spoluobviněnému a pro zúčastněnou osobu, když bylo rozhodnuto jedním společným rozhodnutím). O povolení obnovy rozhoduje soud vždy ve veřejném zasedání usnesením.⁴⁷

4.5 Stížnost proti rozhodnutí o návrhu na povolení obnovy

Dle § 286 odst. 3 TrŘ lze podat stížnost proti rozhodnutí o návrhu na povolení obnovy. Stížnost má odkladný účinek.

Stížnost může podat:

- státní zástupce (ve prospěch i v neprospěch obviněného),
- obviněný,
- obhájce,
- zákonný zástupce (za osobu zbavenou způsobilosti nebo s omezenou způsobilostí k právním úkonům – ve prospěch obviněného).

Ve prospěch obviněného mohou podat stížnost i osoby, které podaly oprávněně návrh na obnovu řízení.

Za mladistvého obviněného může podat stížnost příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí (§ 72 odst. 1 ZSM) a příbuzní mladistvého uvedení v ustanovení § 72 odst. 2 ZSM.⁴⁸

47. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 138–139.

48. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech.* 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 539.

Poškozený má právo podat stížnost zejména tehdy, když byl rozhodnutím o obnově řízení dotčen výrok o náhradě škody, spoluobviněný a zúčastněná osoba v případě, opomenul-li soud rozhodnout při povolení obnovy řízení též podle § 285 TrŘ (tzv. *beneficium cohaesionis*).⁴⁹

Stížnost lze podat ve formě stanovené obecně pro podání dle § 59 odst. 4 TrŘ – písemně, ústně do protokolu, v elektronické podobě podepsané elektronicky podle zvláštních předpisů, telegraficky, telefaxem nebo dálnopisem.

49. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 539.

5 Řízení po povolení obnovy řízení

§ 287

Řízení po povolení obnovy

Vykonává-li se na obviněném trest odnětí svobody uložený mu původním rozsudkem, rozhodne soud po právní moci usnesení, jímž spolu s povolením obnovy zrušil výrok o tomto trestu, neprodleně o vazbě.

§ 288

(1) Byla-li pravomocně povolena obnova řízení, které skončilo pravomocným usnesením státního zástupce o zastavení trestního stíhání, včetně schválení narovnání, o postoupení věci jinému orgánu nebo o podmíněném zastavení trestního stíhání, pokračuje se v přípravném řízení.

(2) V ostatních případech pokračuje soud po pravomocném povolení obnovy v řízení na podkladě původní obžaloby, jestliže nebylo vysloveno, že se věc vrací státnímu zástupci k došetření (§ 284 odst. 2).

(3) Jestliže byla povolena obnova jen pokud jde o některý z trestných činů, za něž byl pravomocně uložen úhrnný nebo souhrnný trest a soud vrátil věc státnímu zástupci k došetření, stanoví po právní moci usnesení povolujícího obnovu ve veřejném zasedání rozsudkem přiměřený trest za zbývající trestné činy.

Obnovené řízení – iudicium rescisorium – začíná okamžikem právní moci usnesení, kterým byla povolena obnova řízení. V obnoveném řízení může být rozhodnuto stejně jako v původním meritorním rozhodnutí nebo odchylně od něj. Povolení obnovy řízení neřeší otázku rozhodnutí ve věci samé.

5.1 Rozhodnutí o vazbě a o stanovení trestu za trestné činy obnovou nedotčené

„Rozlišujeme případy, kdy soud:

- *Zrušil rozhodnutí ve výroku o nepodmíněném trestu odnětí svobody, který je na obviněném vykonáván, a proto je nutno rozhodnout o vazbě,*
- *Zrušil rozsudek ve výroku o vině jen hledně některého z trestných činů, za něž byl pravoocně uložen úhrnný nebo souhrnný trest a věc vrátil státnímu zástupci k dořešení, a tudíž je třeba rozhodnout o přiměřeném trestu za zbývající trestné činy, ohledně nichž zůstal původní rozsudek nedotčen.“⁵⁰*

5.1.1 Rozhodnutí o vazbě

Vykonává-li obviněný nepodmíněný trest odnětí svobody, který mu uložil původní rozsudek, po povolení obnovy řízení (pro zrušení výroku o trestu) soud neprodleně rozhodne o vzetí do vazby nebo o propuštění na svobodu. Existence vazebních důvodů je zkoumána v rozsahu § 67 písm. a) až c) TrŘ (*§ 67 TrŘ – důvody vazby: Obviněný smí být vzat do vazby jen tehdy, jestliže z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava, a) že uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, zejména nelze-li jeho totožnost hned zjistit, nemá-li stálé bydliště anebo hrozí-li mu vysoký trest, b) že bude působit na dosud nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, nebo c) že bude opakovat trestnou činnost, pro niž je stíhán, dokoná trestný čin, o který se pokusil, nebo vykoná trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil, a dosud zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání, byl spáchán, má všechny znaky trestného činu, jsou zřejmé důvody k podezření, že tento trestný čin spáchal obviněný, a s ohledem na osobu obviněného, povahu a závažnost trestného činu, pro který je stíhán, nelze v době rozhodování účelu vazby dosáhnout jiným opatřením. O vazbě rozhoduje soud usnesením, proti kterému je přípustná stížnost.*).

50. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 141.

5.1.2 Rozhodnutí o přiměřeném trestu za zbývající trestné činy

Při povolení obnovy řízení jen pro některý z trestných činů, které byly spáchány při vícečinném souběhu, za které byl pravomocně uložen úhrnný nebo souhrnný trest a věc vrátil soud státnímu zástupci k dořešení, stanoví soud ve veřejném zasedání rozsudkem přiměřený trest za zbývající trestné činy. Nemohl tak učinit již v rámci obnovovacího řízení, protože nebylo jisté, zda rozhodnutí o obnově řízení nabude právní moci. O přiměřeném trestu rozhodne soud, který rozhodl o povolení obnovy řízení, posoudí vzájemný poměr závažnosti trestných činů, ohledně kterých byla povolena obnova, a trestných činů zbývajících, porovnává jejich stupeň společenské nebezpečnosti, účel trestu a typové nebezpečnosti (srovnání trestních sazeb). Použije se právní stav platný v době uložení původního trestu a rozhodné jsou okolnosti situace v době rozhodování o trestu. Rozhodnutí soud činí rozsudkem, proti kterému je možné podat odvolání (jde o rozsudek soudu prvního stupně).⁵¹

5.2 Vlastní obnovené řízení

V obnoveném řízení se věc buď v celém rozsahu, nebo zčásti znovu projedná a rozhodne. Použije se právní stav rozhodný v době nového rozhodování.

Byla-li povolena obnova řízení, ve které řízení skončilo pravomocným usnesením státního zástupce nebo vyšetřovatele o zastavení trestního stíhání, bude se pokračovat v přípravném řízení objasňováním potřebných skutečností až do podání obžaloby nebo jiného rozhodnutí (objasňování se provádí na základě původních důkazů, doplněných o ty, jež vyšly nově najevo a jsou předmětem obnovovacího řízení). Uplatňuje se zásada vyhledávací, a proto orgány činné v přípravném řízení nejsou omezeny rozsahem skutečností a důkazů uplatněných v návrhu. Stejný postup se uplatní i při povolení obnovy řízení, které skončilo pravomocným rozhodnutím soudu a bylo rozhodnuto o vrácení věci státnímu zástupci k dořešení. Po doplnění přípravného řízení se pro další postup uplatní obecná pravidla o skončení vyšetřování a rozhodnutí v přípravném řízení. Výsledkem obnoveného přípravného řízení je často podání obžaloby. Při podání

51. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 142–143.

obžaloby je nutné, aby státní zástupce vzal v úvahu doplněné výsledky nového přípravného řízení v návaznosti na výsledky původního řízení. Orgán činný v trestním řízení může kromě podání obžaloby učinit i jiná rozhodnutí, např. opětovné zastavení trestního stíhání, postoupení věci jinému orgánu, podmíněné zastavení trestního stíhání nebo schválení narovnání. V ostatních případech soud postupuje na podkladě původní obžaloby, tedy ve stádiu, ve kterém původní řízení pravomocně skončilo. V řízení pokračuje soud, který obnovu povolil. Pokud o obnově rozhodoval krajský soud, kterému byla dána příslušnost podáním návrhu státního zástupce, ale nové skutečnosti svědčí pro věcnou příslušnost okresního soudu, vrátí se věc k došetření státnímu zástupci k došetření. Pokud je krajskému soudu dána obecná příslušnost a nové řízení lze provést na základě původní obžaloby, provede je krajský soud, který obnovu povolil; není totiž vyloučeno, že obnovené řízení může skončit stejným rozhodnutím jako je rozhodnutí původní. Povolí-li se ale obnova soudu okresnímu, a nové skutečnosti nebo důkazy svědčí pro kvalifikaci skutku patřícího do pravomoci soudu krajského, rozhodne okresní soud podle konkrétních okolností případu.⁵²

Byla-li povolena obnova řízení ohledně trestného činu, o kterém v původním řízení rozhodoval senát, uplatní se zásada projednání věci dle předpisů platných v době rozhodování, půjde-li nyní o trestný čin, příslušný pro rozhodnutí samosoudce, bude v obnovením řízení rozhodovat samosoudce.

5.3 Důsledky povolení obnovy řízení jen ve prospěch obviněného

§ 289

Byla-li povolena obnova jen ve prospěch obviněného,

- a) doba od právní moci původního rozsudku do právní moci usnesení povolujícího obnovu se do promlčecí doby nezapočítává,*
- b) nesmí mu být novým rozsudkem uložen trest přísnější, než jaký mu byl uložen původním rozsudkem,*
- c) nepřekáží jeho smrt provedení dalšího řízení a trestní stíhání nelze zastavit proto,*

52. ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 143.

že obviněný zemřel.

Důvodem povolení obnovy řízení jsou nové skutečnosti nebo důkazy, které by v obnoveném řízení mohly vést k příznivějšímu rozhodnutí pro obviněného.

Podle § 289 a) TrŘ je umožněno pokračovat v řízení i v případě, že od právní moci rozsudku již uplynula promlčecí doba. V důsledku pravomocného rozsudku je vytvořena překážka, a z toho důvodu se staví promlčecí doba. Pravomocný rozsudek vytváří překážku věci odsouzené – rei iudicatae, nelze tedy pachatele do pravomocného povolení obnovy řízení znovu trestat (zásada ne bis in idem). Po odpadnutí překážky pokračuje běh promlčecí doby.

V § 289 b) TrŘ je upraven zákaz změny k horšímu – zákaz reformationis in peius. Tento zákaz dopadá na výrok o trestu, v novém řízení je možné obviněného uznat vinným i těžším trestným činem ale nelze mu uložit přísnější trest. Tato zásada platí jak pro soud, který obnovu povolil, tak i pro další případná stádia trestního stíhání, která by následovala po povolení obnovy řízení do právní moci nového rozsudku. Zásada platí i v případě, když státní zástupce podá novou obžalobu, na trest souhrnný a u vyloučení některého ze skutků ze společného řízení k samostatnému projedání. Zákaz platí ve stejném rozsahu i ve vztahu ke spoluobviněnému, u kterého byla povolena obnova za použití benefícia cohaesionis.

Úprava v § 289 c) TrŘ představuje výjimku o obecné nepřipustnosti trestního stíhání mrtvé osoby. Vztahuje se za prvé na případy, kdy obviněný zemřel v době od právní moci původního napadeného rozhodnutí do podání návrhu na povolení obnovy řízení, dále se vztahuje na případy, kdy obviněný zemřel v době od podání návrhu na povolení obnovy řízení do právní moci rozhodnutí, kterým byla povolena obnova řízení v jeho prospěch. Pokud by ke smrti došlo až v dalších stádiích trestního řízení, které následují po povolení obnovy ve prospěch obviněného, trestní stíhání nelze zastavit pro úmrtí obviněného. Důvodem pro zastavení trestního stíhání by bylo zastavení podle § 11 odst. 1 písm. e) TrŘ v případě, že byla obnova povolena v jeho neprospěch nebo kumulativně v jeho prospěch i neprospěch. Smrt, která nastala před rozhodnutím o povolení obnovy řízení je důvodem vylučujícím obnovu v neprospěch obviněného. V ostatních případech se v řízení pokračuje a věc se projedná a rozhoduje se o ní, jako kdyby obviněný žil. *„Po povolení obnovy jen ve prospěch obviněného je však možno*

*rozhodnout o zastavení trestního stíhání zemřelého obviněného z jiného důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 TrŘ, než je důvod uvedený v § 11 odst. 1 písm. e) TrŘ. Vzhledem k tomu, že obviněný je mrtvý, může jeho obhájce za něj učinit prohlášení podle § 11 odst. 2 TrŘ, že trvá na projednání věci, ve které bylo trestní stíhání zastaveno z důvodů zastavení trestního stíhání podle § 11 odst. 1 písm. a), b), h) TrŘ.*⁵³

Při zproštění obžaloby, pro odsouzení k mírnějšímu trestu a při zastavení trestního stíhání má obviněný nárok na náhradu škody.

5.4 Náklady řízení

§ 153

(1) Kdo podal zcela bezvýsledně dovolání nebo návrh na obnovu řízení, je povinen státu nahradit náklady řízení o tomto návrhu, a to paušální částkou, kterou stanoví Ministerstvo spravedlnosti obecně závazným právním předpisem. Dále je povinen nahradit státu odměnu a hotové výdaje obhájci, pokud byl v souvislosti s takovým návrhem ustanoven, ledaže obviněný má nárok na obhajobu bezplatnou nebo na obhajobu za sníženou odměnu.

(2) Povinnost k náhradě podle odstavce 1 nepostihuje státního zástupce a orgán pověřený péčí o mládež.

§ 156

Jestliže náklady stanovené paušální částkou [§ 152 odst. 1 písm. d) a § 153 odst. 1] nebyly zaplacený kolkovými známkami, rozhodne o povinnosti k jejich náhradě po právní moci rozsudku předseda senátu soudu prvního stupně.

Náklady řízení při bezvýsledném návrhu na obnovu řízení, která byla tedy zamítnuta, musí být zaplacený buď pomocí kolkových známek, v případě nezaplacení poté rozhoduje o povinnosti zaplatit náklady řízení soud usnesením. O usnesení rozhoduje v senátních věcech předseda senátu a v samosoudcovských věcech samosoudce.

53. ŠÁMAL, P.: *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení.* 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990. s. 146.

Závěr

V této práci jsem se zabývala popisem obnovy řízení, na jejímž počátku jsem krátce uvedla všechny mimořádné opravné prostředky a historický vývoj obnovy řízení. Dále se zabývám podrobným výkladem obnovy řízení, kdy a z jakých důvodů můžeme institut obnovy řízení uplatnit.

Obnova řízení je historicky tradiční opravný prostředek, který se v průběhu vývoje měnil co do okruhu rozhodnutí, proti kterým mohla být obnova řízení použita, a dále se postupem času měnila úprava postupu soudu v případě podání návrhu na obnovu řízení a okruh osob oprávněný podat tento návrh. Obnova řízení vždy směřovala proti rozhodnutím, která již byla v právní moci. Právní moc je charakteristickým rysem mimořádných opravných prostředků.

Obnovu řízení lze použít pro odstranění možných nedostatků skutkových zjištění, podstatou obnovy řízení je případné zohlednění nových skutečností, které soudu nebyly v původním řízení známy. Řízení o obnově řízení lze vést pouze ohledně téhož skutku, kterého se týká rozhodnutí, které bylo prostřednictvím obnovy zrušeno.

Obnova řízení směřuje proti pravomocnému rozhodnutí, z čehož vyplývá, že výkon rozhodnutí musí být odložen nebo přerušen výhradně rozhodnutím soudu. Rozhoduje většinou soud, který ve věci již jednou rozhodoval, jen ve výjimečných případech rozhoduje soud vyššího stupně. Řízení o obnově řízení je vyhrazeno na posouzení nových skutečností z toho hlediska, zda samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy dříve v původním řízení známými by mohly odůvodnit jiné rozhodnutí o vině, trestu či nároku na náhradu škody.

Obnova řízení obsahuje zásadu zákazu reformationis in peius (zákaz změny k horšímu), bylo-li vyhověno návrhu na obnovu řízení ve prospěch obviněného, v novém řízení nemůže dojít k uložení přísnějšího trestu, než jaký mu byl uložen v předchozím řízení.

Dle mého názoru je potřeba mnohem přesněji vymezit důvody pro podání návrhu na obnovu řízení a o tomto návrhu by měl rozhodovat jiný senát soudu než ten, který rozhodoval v prvním stupni. O návrhu by neměl rozhodovat nikdo z těch soudců, kteří rozhodovali ve věci v původním řízení, vzhledem k tomu, že jsou zde dány důvody pro

případné ovlivnění svým předešlým rozhodnutím. Také se soud nechce znovu zabývat případem z důvodu následného zjišťování vad původního rozhodnutí.

Cílem této diplomové práce bylo popsat celý koncept obnovy řízení, od zařazení do systému opravných prostředků včetně historického vývoje, čímž jsem podala komplexní náhled na danou problematiku.

Seznam zkratek

TrZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
TrŘ	zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
ZSM	zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)
ObčZ	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Ústava	ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
ÚS	zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů
LZPS	Listina základních práv a svobod vyhlášená pod č. 2/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Úmluva	Úmluva o ochraně lidských práv a svobod, ve znění navazujících protokolů
ESLP	Evropský soud pro lidská práva

Použitá literatura

Učebnice a komentáře

- CÍSAŘOVÁ, D.; JÚTTNER, A. *Obhajoba v československém trestním řízení*. 1. vydání. Praha : Orbis, 1965.
- CÍSAŘOVÁ, D.; FENYK, J.; GRIVNA, T. et al. *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha : Aspi, 2008.
- FENYK, J.; HAVLÍK, T.; RŮŽIČKA, M. *Rozhodnutí a stanoviska k trestnímu řádu 1918-2004*. 2. vydání. Praha : C.H. Beck, 2004.
- FRYŠTÁK, M. et al. *Trestní právo procesní*. 2. přepracované vydání. Ostrava: Key Publishing, s. r. o., 2009.
- HAVLÍK, T.; HÁJEK, R. *Problémy současné právní úpravy mimořádných opravných prostředků a možná východiska pro jejich řešení*. Státní zastupitelství č. 6/2006.
- HRDLIČKA, J. *Obnova v soustavě mimořádných opravných prostředků*. Acta Universitatis Carolinae, Iuridica, č. 3/1971.
- JELÍNEK, J. *O obnově řízení*. Právo a zákonnost, č. 2/1991.
- JELÍNEK, J.; ŘÍHA, J.; SOVÁK, Z. *Rozhodnutí ve věcech trestních*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha : Leges, 2008.
- JELÍNEK, J. et al. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 1. vydání. Praha : Leges, 2009.
- JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní*. 1. vydání. Praha : Leges, 2010.
- MUSIL, J.; KRATOCHVÍL, V.; ŠÁMAL, P. et al. *Kurz trestního práva. Trestní právo procesní*. 1. vydání. Praha : Beck, 1999.
- NETT, A. et al. *Trestní právo procesní*. 2. přepracované a doplněné vydání. Brno : Masarykova universita v Brně, 1996.
- PÁCAL, J. *K problematice mimořádných opravných prostředků v trestním řízení*. Jurisprudence, č. 4/2005.
- PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005.

- RŮŽIČKA, A. et al. *Trestní právo procesní*. Praha : Univerzita Karlova, 1996.
- SOLNAŘ, V. *Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti*. Praha : Academia, 1972.
- STRÍŽ, I.; POLÁK, P.; FENYK, J. et al *Trestní zákoník a trestní řád. 2. díl – trestní řád*. Praha : Linde, 2010.
- ŠÁMAL, P. *Opravné prostředky v trestním řízení. Stížnost pro porušení zákona. Obnova řízení*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 1990.
- ŠÁMAL, P. et al. *Trestní řád. Komentář. II. díl*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005.
- ŠÁMAL, P. et al. *Trestní řád. Komentář. II. díl*. 6. vydání. Praha : C. H. Beck, 2008.
- VANTUCH, P. *Obhajoba obviněného*. 3. doplněné a přepracované vydání. Praha : C.H. Beck, 2006.

Internetové zdroje

- www.justice.cz
- www.cak.cz
- www.concourt.cz
- www.nsoud.cz
- www.nssoud.cz
- www.nalus.usoud.cz
- [System ASPI](#)

Rozhodnutí soudů

- č. I. ÚS 2517/08; [ze dne 24.2.2009]; nálezn dostupný na:
<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=61496>
- č. II. ÚS 2445/08; [ze dne 30.7.2009]; nálezn dostupný na:
<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=63529>
- č. III. ÚS 62/04; [ze dne 15.4.2004]; usnesení dostupné na:
<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=47931>
- č. III. ÚS 3386/09; [ze dne 29.7.2010]; nálezn dostupný na:
<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=66956>
- č. III. ÚS 608/10; [ze dne 26.8.2010]; nálezn dostupný na:
<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=67278>
- č. IV. ÚS 792/02; [ze dne 1.3.2004]; nálezn dostupný na:
<http://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=17690>
- č. 3 Tdo 438/2002; [ze dne 3.9.2002]; usnesení dostupné na:
http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/judikatura_prevedena2.nsf/WebSearch/997DD654FA3730E0C12575EF0038BEBC?openDocument
- č. 3 Tz 82/2001; [ze dne 3.5.2011]; rozsudek dostupný na:
http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/judikatura_prevedena2.nsf/WebSearch/582409F5FF8E08B1C12575EF0038E34C?openDocument
- č. 4 Tz 255/2000; [ze dne 21.12.2000]; usnesení dostupné na:
http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/judikatura_prevedena2.nsf/WebSearch/DFCE6A0DA835FE63C12575EF00395E4D?openDocument

Přílohy

Vzory podání obhájce

Návrh odsouzeného na povolení obnovy řízení v otázce viny⁵⁴

NÁVRH ODSOUZENÉHO NA POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ V OTÁZCE VINY podle § 278 odst. 1 a § 280 odst. 3 tr. řádu

Okresnímu soudu v Příbrami
Nám. T. G. Masaryka č. 1
261 28 Příbram

ke sp. zn. 3 T 198/93

Odsouzený Jiří Rychlík, nar. 3. 5. 1962 v Příbrami, dělník, bytem Příbram, Žižkova č. 25, tímto podává **návrh na povolení obnovy řízení** v trestní věci vedené u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 3 T 198/93, který odvodňuje takto:

Rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 12. 11. 1993 č. j. 3 T 198/93-125 jsem byl uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák. a byl mi za to uložen trest odnětí svobody v trvání jednoho roku, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu dvou let, a dále peněžitý trest ve výši 3 000,- Kč s náhradním trestem odnětí svobody na jeden měsíc.

Podle zjištění soudu jsem se dopustil uvedeného trestného činu tím, že dne 15. 7. 1993 kolem 21.00 hod. v obci Dubenec, okres Příbram, jsem před místním hostincem odcizil ke škodě Jaroslava Kouřila, nar. 13. 7. 1969, bytem tamtéž, jeho horské kolo zn. AUTHOR v hodnotě 9 500 Kč. Tímto trestným činem jsem byl uznán vinným na podkladě výpovědí dvou svědků, kteří mne viděli odjíždět od hostince na kole. U hlavního líčení jsem doznal, že jsem skutečně na kole odjížděl, ale bylo to jen z toho důvodu, abych zajel ke své nemocné babičce Marii Duškové a zjistil její zdravotní stav, poněvadž jsem se v hostinci dozvěděl, že se jí přitížilo a chtěl jsem co nejrychleji zjistit, o co se jedná. Proto jsem se místních lidí v hostinci dotazoval, zda jim je známo, komu kolo patří, abych si ho mohl půjčit. Protože nikdo z dotazovaných majitelů kola neznal, odjel jsem na něm ke své babičce a u jejího domku jsem kolo odložil. Když jsem se po zjištění stavu chtěl na kole vrátit zpět do hostince, zjistil jsem, že kolo někdo odcizil. Proto jsem přišel k hostinci pěšky, abych situaci vysvětlil, a zde svědci ukázali na mne jako na toho, kdo kolo odcizil majiteli, který je mezitím začal hledat. Soud však této mé výpovědi neuvěřil.

Nyní mi majitel kola oznámil, že je objevil přebarvené, avšak jednoznačně identifikovatelné podle výrobního čísla, a to u Pavla Vomáčky, bytem v Du-

54. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 520.

benci č. 83, okres Příbram, o čemž učinil trestní oznámení u příslušného oddělení Policie České republiky.

Z uvedeného je tedy zřejmé, že jsou zde nové skutečnosti a důkazy, soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě či ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí o vině. Proto jsou podle mého názoru splněny podmínky obnovy řízení. Vzhledem k tomu **navrhuji**, aby Okresní soud v Příbrami povolil obnovu řízení, které skončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem tohoto soudu ze dne 12. 11. 1993 č. j. T 198/93-125, a v důsledku toho pak zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, trestu i náhradě škody.

V Příbrami dne 12. května 1994

Jiří Rychlík

Návrh odsouzeného na povolení obnovy řízení v otázce trestu⁵⁵

NÁVRH ODSOUZENÉHO NA POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ V OTÁZCE TRESTU podle § 278 odst. 1 a § 280 odst. 3 tr. řádu

Okresnímu soudu v Kolíně
Jiřího z Poděbrad č. 144/III
280 23 Kolín

ke sp. zn. 1 T 75/97

Odsouzený Marek Silný, nar. 23. 5. 1971 v Kutné Hoře, zootechnik, bytem Kolín II, Smetanova č. 253, tímto podává **návrh na povolení obnovy řízení**, které bylo pravomocně skončeno rozsudkem Okresního soudu v Kolíně ze dne 20. 3. 1997 č. j. 1 T 75/97-145 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 14. 5. 1997 č. j. 3 To 252/97-154.

Citovaným rozsudkem jsem byl uznán vinným trestným činem ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 písm. d) tr. zák., za který mi byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 8 měsíců se zařazením k jeho výkonu do věznice s dozorem a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na 4 roky. Mé odvolání proti tomuto výroku o trestu bylo výše uvedeným usnesením odvolacího soudu zamítnuto jako nedůvodné.

Soudy obou stupňů odůvodnily nutnost uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody skutečností, že jsem se předmětného skutku dopustil poté, co jsem již byl jednou pravomocně odsouzen pro tentýž trestný čin rozsudkem Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 27. 1. 1996 č. j. 1 T 15/96-87 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 13. 3. 1996 č. j. 2 To 121/96-95.

Z podnětu stížností pro porušení zákona podané ministrem spravedlnosti v můj prospěch byl však rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky ze dne 5. 9. 1998 sp. zn. 5 Tz 128/98 zrušen v celém rozsahu rozsudek

55. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005, s. 525.

Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 27. 1. 1996 č. j. 1 T 15/96-87 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 13. 3. 1996 č. j. 2 To 121/96-95 a věc byla vrácena k novému projednání a rozhodnutí Okresnímu soudu v Kutné Hoře. Tento soud mne pak svým rozsudkem ze dne 12. 11. 1998 č. j. 1 T 15/96-110 podle § 226 písm. c) tr. řádu zprostil obžaloby. Rozsudek nabyl právní moci dne 18. 12. 1998.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem nelze na mne hledět jako na osobu, která již spáchala dřívější trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky, jehož se týkal zrušený rozsudek Okresního soudu v Kutné Hoře. Tím odpadla i přitěžující okolnost spočívající v recidivě, o niž Okresní soud v Kolíně i Krajský soud v Praze především opíraly argumentaci o nutnosti uložit mi nepodmíněný trest odnětí svobody. Jiné skutečnosti charakterizující mou osobu ani spáchaný čin podle mého názoru i podle závěrů napadených rozhodnutí neodůvodňovaly uložení takto přísného trestu.

Domnívám se tedy, že vyšla najevo nová skutečnost, pro kterou ve spojení se skutečnostmi a důkazy dříve známými lze mít za to, že nepodmíněný trest odnětí svobody, který mi byl uložen, je ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost i k mým osobním poměrům. Proto **navrhují**, aby soud vydal usnesení, jímž se povoluje obnova řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Kolíně ze dne 20. 3. 1997 č. j. 1 T 75/97-145 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 14. 5. 1997 č. j. 3 To 252/97-154, aby napadená rozhodnutí ve výroku o trestu odnětí svobody a trestu zákazu činnosti zrušil a zrušil též další rozhodnutí na zrušenou část obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením dojde, pozbývají podkladu.

V Kolíně dne 15. listopadu 1998

Marek Silný

Vzory rozhodnutí soudu

Rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení, protože byl podán osobou neoprávněnou⁵⁶

**ROZHODNUTÍ O ZAMÍTNUTÍ NÁVRHU
NA POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ,
PROTOŽE NÁVRH BYL PODÁN OSOBOU NEOPRÁVNĚNOU
podle § 283 písm. a) tr. řádu
(enunciát)**

5 T 237/98-243

USNESENÍ

Okresní soud v Písku rozhodl dne 23. března 1999 v neveřejném zasedání v Písku o návrhu poškozeného Petra Pokorného, nar. 4. 7. 1972 ve Strakoncích, prodavače, bytem Písek, Otavská č. 37/5, na povolení obnovy řízení, který směřuje proti výroku pravomocného rozsudku Okresního soudu v Písku ze dne 17. 11. 1998 č. j. 5 T 237/98-230, jímž bylo vysloveno, že obžalovanému Václavu Dětrichovi, nar. 13. 10. 1965 ve Volarech, soukromému zemědělci, bytem Bernartice č. 232, okr. Písek, se podle § 248 odst. 1 tr. zák. ukládá trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců a podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. se výkon tohoto trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu dva roky, takto:

Podle § 283 písm. a) tr. řádu se návrh na povolení obnovy **zamítá**, protože byl podán osobou neoprávněnou.

56. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 527.

Rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení směřujícího proti rozhodnutí, proti němuž není obnova přípustná⁵⁷

**ROZHODNUTÍ O ZAMÍTNUTÍ NÁVRHU
NA POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ
SMĚŘUJÍCÍHO PROTI ROZHODNUTÍ,
PROTI NĚMUŽ NENÍ OBNOVA PŘÍPUSTNÁ
podle § 283 písm. b) tr. řádu
(enunciát)**

1 T 187/98-244

USNESENÍ

Okresní soud v Pelhřimově rozhodl dne 20. září 1999 v neveřejném zasedání v Pelhřimově o návrhu odsouzeného Petra Šebka, nar. 12. 11. 1955 v Pacově, instalatéra, bytem Pelhřimov, Táborská č. 72, aby byla povolena obnova řízení, které skončilo pravomocným usnesením tohoto soudu ze dne 24. 9. 1998 č. j. 1 T 187/98-235, jímž bylo vysloveno, že se podle § 60 odst. 1 tr. zák. nařizuje výkon trestu odnětí svobody v trvání 15 měsíců, který byl uložen Petru Šebkovi rozsudkem Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 12. 1. 1997 č. j. 1 T 187/98-213 a původně podmíněně odložen na zkušební dobu 3 roky, takto:

Podle § 283 písm. b) tr. řádu se návrh na povolení obnovy **zamítá**, protože směřuje proti rozhodnutí, proti němuž není obnova přípustná.

57. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 528.

Rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení řízení, jehož obnova je vyloučena⁵⁸

ROZHODNUTÍ O ZAMÍTNUTÍ NÁVRHU NA POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ, JEHOŽ OBNOVA JE VYLOUČENA podle § 283 písm. c) tr. řádu [§ 279 písm. a) tr. řádu] (enunciát)

5 Nt 263/99-4

USNESENÍ

Okresní soud v Rokycanech rozhodl dne 12. května 1999 v neveřejném zasedání v Rokycanech o návrhu státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Rokycanech ze dne 13. 4 1999 č. j. Zt 63/99-8, aby byla povolena obnova řízení v neprospěch Zdeňka Šamořila, nar. 5. 6. 1971 v Plzni, auto-mechanika, bytem Rokycany, Pražská č. 4, které se proti němu vedlo u Policie České republiky, Okresního úřadu vyšetřování v Rokycanech pod sp. zn. ČVS: OVV 356/96-Ho pro trestný čin zpronevěry podle 248 odst. 1 tr. zák. a které skončilo pravomocným usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Rokycanech ze dne 25. 9. 1996 č. j. Zt 492/96-15 o zastavení trestního stíhání podle § 172 odst. 1 písm. c) tr. řádu, takto:

Podle § 283 písm. c) tr. řádu se návrh na povolení obnovy **zamítá**, protože obnova v neprospěch obviněného je vyloučena, poněvadž trestnost činu zanikla [§ 279 písm. a) tr. řádu, § 67 tr. zák.].

58. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 529.

Rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení, který není důvodný⁵⁹

ROZHODNUTÍ O ZAMÍTNUTÍ NÁVRHU NA POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ, KTERÝ NENÍ DŮVODNÝ podle § 283 písm. d) tr. řádu (enunciát)

1 T 163/97-198

USNESENÍ

Okresní soud v Semilech rozhodl dne 18. listopadu 1998 ve veřejném zasedání v Semilech o návrhu odsouzeného Jaroslava Polomského, nar. 27. 2. 1962 v Trutnově, zahradníka, bytem Semily, Zborovská č. 45, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve věznici v Liberci, na povolení obnovy řízení proti výroku pravomocného rozsudku Okresního soudu v Semilech ze dne 7. 12. 1997 č. j. 1 T 163/97-182, kterým bylo vysloveno, že se uznává vinným trestným činem znásilnění podle § 241 odst. 1 tr. zák. a byl mu za to uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na 3 roky, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou, takto:

Podle § 283 písm. d) tr. řádu se návrh odsouzeného na povolení obnovy **zamítá**, protože nebyly shledány důvody obnovy podle § 278 tr. řádu.

59. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 531.

Rozhodnutí o vyhovění návrhu na povolení obnovy řízení směřujícím proti výroku o vině⁶⁰

**ROZHODNUTÍ O VYHOVĚNÍ NÁVRHU
NA POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ
SMĚŘUJÍCÍMU PROTI VÝROKU O VINĚ
podle § 284 odst. 1 tr. řádu (§ 278 odst. 1 tr. řádu)
(enunciát)**

9 T 135/97-231

USNESENÍ

Okresní soud v Karviné rozhodl dne 11. února 1999 ve veřejném zasedání v Karviné o návrhu odsouzeného Zbyňka Kráčela, nar. 25. 6. 1959 v Novém Jičíně, horníka, bytem Karviná-Šumbark, Střední č. 252/5, na povolení obnovy řízení směřujícím proti výroku pravomocného rozsudku Okresního soudu v Karviné ze dne 14. 4. 1997 č. j. 9 T 135/97-214, kterým bylo vysloveno, že se Zbyněk Kráčel uznává vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák., takto:

Podle § 284 odst. 1 tr. řádu se ve prospěch odsouzeného **povoluje obnova řízení**, které skončilo pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Karviné ze dne ze dne 14. 4. 1997 č. j. 9 T 135/97-214 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 7. 1997 č. j. 12 To 355/97-223, protože vyšly najevo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě odůvodnit jiné rozhodnutí o vině (§ 278 odst. 1 tr. řádu).

V důsledku toho se **zrušuje** rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 14. 4. 1997 č. j. 9 T 135/97-214 v celém rozsahu, dále rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 7. 1997 č. j. 12 To 355/97-223 v celém rozsahu, jakož i na ně obsahově navazující rozhodnutí, pokud jejich zrušením pozbyla podkladu.

60. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 532.

Rozhodnutí o vyhovění návrhu na povolení obnovy řízení směřujícímu proti výroku o vině za jeden trestný čin při vícečinném souběhu⁶¹

ROZHODNUTÍ O VYHOVĚNÍ NÁVRHU NA POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ SMĚŘUJÍCÍMU PROTI VÝROKU O VINĚ ZA JEDEN TRESTNÝ ČIN PŘI VÍCEČINNÉM SOUBĚHU podle § 284 odst. 1 tr. řádu (§ 278 odst. 1 tr. řádu) (enunciát)

4 T 16/98-134

USNESENÍ

Okresní soud v Pardubicích rozhodl dne 25. srpna 1999 ve veřejném zasedání v Pardubicích o návrhu odsouzeného Ivana Petrouše, nar. 28. 11. 1955 v Chrudimí, řidiče, bytem Pardubice, Závodní č. 7, na povolení obnovy řízení směřujícím proti výroku pravomocného rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 14. 2. 1998 č. j. 4 T 16/98-121, kterým bylo vysloveno, že obžalovaný Ivan Petrouš se uznává vinným kromě jiného též trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. spáchaným tím, že dne 22. 12. 1997 kolem 16.00 hod. v Pardubicích v prodejně spotřební elektroniky obchodního domu Tesco na třídě Vítězství odcizil radiomagnetofon zn. Philips CRV 350-T v ceně 4 500 Kč, takto:

Podle § 284 odst. 1 tr. řádu se ve prospěch odsouzeného **povoluje obnova řízení**, které skončilo pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 14. 2. 1998 č. j. 4 T 16/98-121, protože vyšly najevo nové důkazy soudu dříve neznámé, které by ve spojení s důkazy soudu již známými mohly odůvodnit jiné rozhodnutí o vině (§ 278 odst. 1 tr. řádu).

V důsledku toho se **zrušuje** rozsudek Okresního soudu v Pardubicích ze dne 14. 2. 1998 č. j. 4 T 16/98-121 ve výroku, že obžalovaný Ivan Petrouš se uznává vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. spáchaným tím, že dne 22. 12. 1997 kolem 16.00 hod. v Pardubicích v prodejně spotřební elektroniky obchodního domu Tesco na třídě Vítězství odcizil radiomagnetofon zn. Philips CRV 350-T v ceně 4 500 Kč, a že tak spáchal trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák., dále ve výroku, že se obžalovanému ukládá podle § 35 odst. 1 a § 234 odst. 1 tr. zák. úhrnný trest odnětí svobody v trvání 2 a 1/2 roku, pro jehož výkon byl zařazen podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. do věznice s ostrahou, a ve výroku, že podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaný povinen zaplatit poškozené obchodní společnosti Tesco, a. s., se sídlem v Praze, Národní č. 8, jako náhradu škody pe-

něžní částku 4 500 Kč, protože tyto výroky mají podklad ve výroku o vině, který byl zrušen (§ 284 odst. 1 věta první a druhá tr. řádu).

Dále se zrušují všechna rozhodnutí obsahově navazující na zrušené části citovaného rozsudku, pokud jejich zrušením pozbyla podkladu.

Jinak zůstává napadený rozsudek nedotčen.

61. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 534.

Rozhodnutí o vyhovění návrhu na povolení obnovy řízení ve výroku o trestu v neprospěch obviněného⁶²

ROZHODNUTÍ O VYHOVĚNÍ NÁVRHU NA POVOLENÍ OBNOVY ŘÍZENÍ VE VÝROKU O TRESTU V NEPROSPĚCH OBVINĚNÉHO podle § 284 odst. 1 tr. řádu (§ 278 odst. 1 tr. řádu) (enunciát)

2 T 275/2002-132

USNESENÍ

Okresní soud v Benešově rozhodl dne 20. srpna 2004 ve veřejném zasedání v Benešově o návrhu státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Benešově na povolení obnovy směřujícím v neprospěch odsouzeného proti výroku pravomocného rozsudku Okresního soudu v Benešově ze dne 18. 2. 2002 č. j. 2 T 275/2002-123, kterým bylo vysloveno, že obžalovanému Jiřímu Plškovi, nar. 15. 10. 1972 v Benešově, soukromému podnikateli, bytem Benešov, Pražská č. 17, se ukládá podle § 224 odst. 2 a § 53 odst. 2 písm. a) tr. zák. peněžitý trest ve výši 3 000 Kč a podle § 54 odst. 3 tr. zák. stanoví náhradní trest odnětí svobody v trvání jednoho měsíce, takto:

Podle § 284 odst. 1 tr. řádu se v neprospěch odsouzeného **povoluje obnova řízení**, které skončilo pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Benešově ze dne 18. 2. 2002 č. j. 2 T 275/2002-123, protože vyšly najevo skutečnosti a důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými soudu již dříve vést k závěru, že vzhledem k nim původně uložený druh trestu je ve zřejmém rozporu s účelem trestu (§ 278 odst. 1 tr. řádu).

V důsledku toto se napadený rozsudek částečně **zrušuje**, a to ve výroku, že obžalovanému Jiřímu Plškovi se ukládá podle § 224 odst. 2 a § 53 odst. 2 písm. a) tr. zák. peněžitý trest ve výši 3 000 Kč a podle § 54 odst. 3 tr. zák. se stanoví náhradní trest odnětí svobody v trvání jednoho měsíce (§ 284 odst. 1 věta první tr. řádu).

Jinak zůstává napadený rozsudek nedotčen.

62. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 536.

Stížnost obviněného proti rozhodnutí, kterým byla povolena obnova řízení v neprospěch obviněného⁶³

STÍŽNOST OBVINĚNÉHO PROTI ROZHODNUTÍ, KTERÝM BYLA POVOLENA OBNOVA ŘÍZENÍ V NEPROSPĚCH OBVINĚNÉHO podle § 286 odst. 3 tr. řádu

Krajskému soudu v Praze
nám. Kinských č. 5
150 75 Praha 5

prostřednictvím

Okresního soudu v Benešově
Masarykovo nám. č. 223
256 45 Benešov

ke sp. zn. 2 T 275/2002

Obviněný Jiří Plšek, nar. 15. 10. 1972 v Benešově, soukromý podnikatel, bytem Benešov, Pražská č. 17, tímto podává

stížnost

proti usnesení Okresního soudu v Benešově ze dne 20. 8. 2004 č. j. 2 T 275/2002-132, jímž byla v můj neprospěch povolena obnova řízení v trestní věci vedené u téhož soudu pod sp. zn. 2 T 275/2002. Toto usnesení mi bylo doručeno dne 6. 9. 2004.

Citovaným usnesením vyhověl Okresní soud v Benešově návrhu státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Benešově a v neprospěch obviněného povolil obnovu řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Benešově ze dne 18. 2. 2002 č. j. 2 T 275/2002-123, protože podle soudu vyšly najevo skutečnosti a důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými soudu již dříve vést k závěru, že vzhledem k nim původně uložený druh trestu je ve zřejmém rozporu s účelem trestu (§ 278 odst. 1 tr. řádu). V důsledku toho byl napadený rozsudek částečně zrušen, a to ve výroku, jímž mi byl podle § 224 odst. 2 a § 53 odst. 2 písm. a) tr. zák. uložen peněžitý trest ve výši 3 000 Kč a podle § 54 odst. 3 tr. zák. stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání jednoho měsíce (§ 284 odst. 1 věta první tr. řádu). Jinak zůstal napadený rozsudek nedotčen.

63. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 538.

S tímto rozhodnutím o povolení obnovy řízení v můj neprospěch nesouhlasím, protože podle mého názoru je obnova řízení vyloučena ustanovením § 279 písm. b) tr. řádu. V době, kdy soud prvního stupně vydal napadené usnesení, už totiž uplynula lhůta v délce jedné poloviny promlčecí doby trestného činu, o kterém se vedlo trestní stíhání. Proti mně bylo v projednávané věci vedeno trestní stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák., za který zákon dovoluje uložit trest odnětí svobody na 6 měsíců až 5 let. Jde tedy o trestný čin, jehož horní hranice převyšuje 3 roky a nepřevyšuje 10 let. Na takový trestný čin stanoví zákon podle § 67 odst. 1 písm. c) tr. zák. promlčecí dobu 5 let, její polovina činí 2 a 1/2 roku. Výše uvedený rozsudek Okresního soudu v Benešově ze dne 18. 2. 2002 č. j. 2 T 275/2002-123 přitom nabyl právní moci dnem jeho vyhlášení, tj. dne 18. 2. 2002, takže doba 2 a 1/2 roku, v níž bylo možné podat návrh na obnovu řízení v můj neprospěch, uplynula dnem 18. 8. 2004 (srov. též ustanovení § 60 odst. 2 tr. řádu), ovšem soud prvního stupně rozhodl o povolení obnovy řízení až dne 20. 8. 2004, tj. v době, kdy to již bylo vyloučeno ustanovením § 279 písm. b) tr. řádu. Protože doba uvedená v tomto ustanovení není promlčecí dobou, nemají na její běh vliv ani okolnosti, které jinak způsobují stavení či přerušování promlčecí doby.

Vzhledem ke všem zmíněným skutečnostem **navrhuji**, aby Krajský soud v Praze vyhověl mé stížnosti, z jejího podnětu zrušil napadené usnesení Okresního soudu v Benešově a sám rozhodl tak, že návrh státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Benešově na povolení obnovy řízení vedeného u Okresního soudu v Benešově pod sp. zn. 2 T 275/2002 podaný v můj neprospěch se podle § 283 písm. c) tr. řádu zamítá.

V Benešově dne 7. září 2004

Jiří Pišek

Usnesení o náhradě nákladů při bezvýsledném návrhu na obnovu řízení⁶⁴

USNESENÍ O NÁHRADĚ NÁKLADŮ PŘI BEZVÝSLEDNÉM NÁVRHU NA OBNOVU ŘÍZENÍ podle § 153 odst. 1 tr. řádu (§ 156 tr. řádu)

Nt 155/2003-45

USNESENÍ

Okresní soud v Novém Jičíně rozhodl předsedou senátu dne 4. listopadu 2003 v Novém Jičíně v trestní věci odsouzeného Mariana Lukši, nar. 10. března 1951, dělníka, bytem v Novém Jičíně, ul. V Troubkách č. 3, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Plzeň-Bory, pro trestný čin zasahování do nezávislosti soudu podle § 169a odst. 1, 2 písm. a) tr. zák., o náhradě nákladů obnovy řízení, takto:

Podle § 153 odst. 1 a § 156 tr. řádu je odsouzený Marian Lukša **povinen nahradit** státu náklady řízení o zcela bezvýsledném návrhu na obnovu řízení ve výši 4 000 Kč.

Odůvodnění:

Pravomocným usnesením tohoto soudu ze dne 18. července 2003 č. j. Nt 155/2003-36 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. září 2003 č. j. 2 To 456/2003-40 byl zamítnut návrh odsouzeného Mariana Lukši na povolení obnovy řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 10. ledna 2002 č. j. 2 T 456/2001-256, jímž byl odsouzenému Marianu Lukšovi za trestný čin zasahování do nezávislosti soudu podle § 169a odst. 1, 2 písm. a) tr. zák. uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání pěti roků s výkonem ve věznici s ostrahou.

Vzhledem k tomu, že odsouzený Marian Lukša podal zcela bezvýsledný návrh na obnovu řízení, je ve smyslu § 153 odst. 1 tr. řádu povinen nahradit státu náklady řízení o takovém návrhu. Podle vyhlášky č. 312/1995 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka nákladů řízení ve věcech, v nichž řízení v prvním stupni bylo vedeno před okresním soudem, 4 000 Kč [§ 1 písm. b) a § 3a odst. 1 písm. a) cit. vyhlášky], když v dané věci nebyl vydán trestní příkaz a v řízení o obnově nebyl přibrán znalec.

Protože tyto náklady řízení o zcela bezvýsledném návrhu na obnovu řízení nebyly zaplacený kolkovými známkami, bylo o povinnosti odsouzeného Mariana Lukši k jejich náhradě rozhodnuto tímto usnesením (§ 156 tr. řádu).

Poučení: Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná (§ 141 odst. 2 věta druhá tr. řádu).

V Novém Jičíně dne 4. listopadu 2003

Předseda senátu:
JUDr. Jiří Pešek, v. r.

(otisk kulatého razítka soudu)

Za správnost vyhotovení:
(jméno a příjmení zapisovatelky a její podpis)

64. PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.; URBÁNEK, J. *Vzory podání a rozhodnutí v trestních věcech*. 2. přepracované vydání. Praha : Linde, 2005. s. 288.

Resumé

Opravné prostředky v trestním právu mají zejména odstraňovat a napravovat omyly a chyby, které se vyskytly v průběhu řízení, slouží tedy k přezkumu a nápravě právních i skutkových vad. Dělí se na řádné a mimořádné. Mezi řádné opravné prostředky patří odvolání, stížnost a odpor, do skupiny mimořádných opravných prostředků patří kromě obnovy řízení také dovolání a stížnost pro porušení zákona.

Obnova řízení je mimořádný opravný prostředek, který prolamuje zásah do právní moci. Obnova řízení, kterou lze napadnout jen některá pravomocná rozhodnutí, kterým již skončilo trestní stíhání, se používá pro odstranění nedostatků ve skutkových zjištěních, neboť v tu dobu nebyly známy všechny rozhodné skutečnosti a důkazy, které vyšly najevo až po nabytí právní moci původního rozhodnutí. Nové důkazy nebo skutečnosti, které jsou důvodem tohoto mimořádného průlomu do nezměnitelnosti a závaznosti rozhodnutí vydaných v trestním řízení jsou pouze ty skutečnosti, jež nebyly předmětem dokazování nebo zjišťování nebo nebyly uplatněny některou procesní stranou v řízení, a pouze ty důkazy, které nebyly navrženy ani provedeny některou ze stran v průběhu řízení. Za nový důkaz může být považován i důkaz již v původním řízení provedený, jehož obsah se však podstatně změnil. Nové důkazy se mohou týkat jak skutečností již v původním řízení uplatněných, tak i zcela nových skutečností. Nové skutečnosti mohou být prokazovány již dříve provedenými důkazy nebo důkazy zcela novými, které v původním řízení nebyly známy. Obnova řízení není založena na revizním principu, není tedy povinné přezkoumávat všechny výroky napadeného rozhodnutí předcházejícího řízení bez ohledu na vytýkané vady; v obnově je zkoumána důvodnost návrhu v rámci vymezeným návrhem. Posuzuje se otázka, zda nové důkazy a skutečnosti, které byly dříve orgánům činným v trestním řízení neznámé, by mohly odůvodnit jiné rozhodnutí.

Výčet pravomocných rozhodnutí pro povolení obnovy řízení je v zákoně omezen na rozsudek odsuzující i zprošťující, trestní příkaz, usnesení o zastavení trestního stíhání, usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání, usnesení o schválení narovnání a usnesení o postoupení věci jinému orgánu.

Abstract

Remedial measures in criminal law are set mainly to eliminate and correct mistakes, which have occurred in the course of the trial. It acts as a review and a remedy of law and legal defects. It can be divided into regular and special ones. Amid the regular remedial measures belong appeal, complaint and protest, to a group of special remedial measures belong apart from a renewal of proceedings, a review of an appeal and a complaint for the breach of law.

Renewal of proceedings is a special remedial measure, which brings with itself interference into legal power. Renewal of proceedings with which one can contest only some legitimate decisions, in which criminal prosecution has already finished, is used for a removal of shortcomings in factual findings, because at that time all the decisive facts had not been known and the evidence, which came up only after the former decision has come into legal force. New evidence or facts underlying this extraordinary breach into inalterability and binding of judgments made in criminal proceedings are only the facts that were not part of evidence or survey or were not applied by any of the parties engaged in the proceedings and the only evidence that was not designed nor made by either party during the proceedings. As new evidence can be even used evidence already used in preceding proceedings but the content of the evidence must have substantially altered. New evidence can concern either in the previous proceedings relied on facts or even completely new facts. New facts can be rendered by earlier evidence or made by entirely new evidence, which in the main proceedings were not known. Renewal of proceedings is not based on revision principle; it is not required to review all statements of the contested decision in preceding proceeding without regard to alleged defects. In renewal of proceedings the merits of proposal are examined in the framework defined by the proposal. Assessed is the enquiry whether new evidence and facts that were not previously known to the law enforcement authorities active in criminal proceedings, might justify a different decision.

The list of final decisions to permit a renewal of proceedings is limited by law to judgment of guilt or discharge, criminal order, a resolution on suspension of criminal proceedings, a resolution on conditional suspension of prosecution and a resolution to cede the matter to another body.

Název práce v českém jazyce

Obnova řízení

Klíčová slova v českém jazyce

Obnova řízení, mimořádné opravné prostředky, trestní právo procesní

Název práce v anglickém jazyce

Renewal of proceedings

Klíčová slova v anglickém jazyce

Renewal of proceedings, extraordinary remedies, criminal procedural law